

Anti-Emperyalist ve Anti-Oligarşik Mücadelede

KURTULUŞ CEPHESİ

Zafer Bizim Olacaktır!

<http://www.kurtuluscephesi.com>

YIL: 26 SAYI: 148 Ocak-Şubat 2016

“Sol”un Halleri
ve İslami Terör

Silahlı Ayaklanma,
Silahlı İsyân
ve Barikat Savaşı

Boşlukta
Saçmalamalar

Goldman Sachs Oyunu ve
“En İyi İhraç Malı”

Ulaş Bardakçı
İlker Akman, Hasan Basri Temizalp, Yusuf Ziya Güneş
Yüksel Eriş
Nedim Atılğan
Mustafa Atmaca

1 Kasım seçimlerinin ardından solda ve sol kitlede ortaya çıkan edilgenlik, bezginlik ve umutsuzluk üzerine bir değerlendirme.

3

“SOL”UN
HALLERİ
VE
İSLAMİ TERÖR

“Hendek Savaşı”nın olanca şiddetiyle sürdüğü bir ortamda silahlı ayaklanma ile barikat savaşının tarihsel sürecinin ele alındığı bir değerlendirme.

9

SİLAHLI AYAKLANMA,
SİLAHLI İSYAN
VE
BARİKAT SAVAŞI

Seçim sath-ı mailinde her zamanki parlamenterist “taktikler” izleyen solun 1 Kasım’ın ardından ortaya çıkan boşluğu kapama çabaları üzerine.

16

BOŞLUKTA
SAÇMALAMALAR

Dış borçlanma ve dış borçların “maskelenmesi”, “gizlenmesi” olgularıyla “Türkiye’nin en iyi ihracat malı” olan ordunun pazarlanması üzerine.

18

GOLDMAN SACHS
OYUNU VE
“EN İYİ İHRAÇ
MALI”

Ve yanındakinin kanlı başı
omzuna
değince,
ona sıra gelince
sayısını saydı...
Söz istemez
Yaşlı göz istemez
Çelenk melenk lazım değil
Susun
Sıra Neferi Uyusun...

24

ULAŞ BARDAKÇI
İLKER AKMAN
HASAN BASRİ TEMİZALP
YUSUF ZİYA GÜNEŞ
YÜKSEL ERİŞ
NEDİM ATILGAN
MUSTAFA ATMACA

KURTULUŞ CEPHESİ

SORUMLU: Sezai Görür

Yazışma Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.org

<http://www.kurtuluscephesi.com>

<http://www.kurtuluscephesi.org>

<http://www.kurtuluscephesi.net>

<http://www.kurtuluscephesi.de>

(Bu siteler, Türkiye’de özel yetkili mahkeme kararlarıyla TİB tarafından erişime kapatılmıştır.)

Bu sayı İLKER Matbaası’nda basılmıştır. Baskı Tarihi: 5 Şubat 2016

“Sol”un Halleri ve İslami Terör

1 Kasım seçimlerinin üzerinden üç ay geçti. “Sol”un, –isterseniz “Türkiye solu” diyebilirsiniz– “kış sezonu”na, 1 Kasım seçimlerinin “beklenmedik” sonuçları karşısında içine girdiği şaşkınlık, kaygı, apolitikleşme (depolitizasyon), “bu millet adam olmaz” içtepisi, (Ankara katliamının yaratmış olduğu) korkuyla tam bir pasifizme ve hatta yer yer, kesim kesim *teslimiyetçiliğe* dönüştü.

Bir açıdan “kış sezonu pasifizmi”, “sol”-un geleneksel ve kronik legalizm hastalığının neredeyse “klasik” özelliğidir. Hemen her kış, günler kısalıp geceler uzayınca, havalar soğuyunca ortaya çıkan içe kapanıklık (melankoli) ve (artık ülkemizde vaka-i adiyeden olan) depresyon “sol”u bütünüyle pençesine alır.

Kısa kış günleri, kısa süren birkaç panel, sanatsal etkinlik vb. dışında “kitle” denilebilecek hiçbir etkinliğin yapılmadığı, herkesin evine kapandığı, “melankoli”nin bireysel düzeyde görünür olduğu, karamsarlığın, kaygının ve korkunun egemenliğinde bir “psikolojik” ortamda yaşanır. Böyle bir ortamda (hazır günler kısalmışken) kitle mücadelesi ve kitle eylemleri neredeyse hiç gündeme gelmez, daha da önemlisi, kitle mücadelesi ve eylemlerine yönelik çağrılar bile ortalıkta görünmez.

Bu durum, yaz geldiğinde “sol”un tümüyle tatile çıkması gibi, ülkemiz solunun dönemsel hareketsizliğinin (ya da kış ile yaz arasında kalan ilk ve son bahar günlerine denk düşen dönemsel hareketliliğinin) “olağan”, “alışılabilir” halidir.

Böylece “sol” ya da toplumsal mücadele, kış aylarında eve kapanır, yaz aylarında

tatile gider. Bu neredeyse “tarihsel” (“makus” bir tarih) diyebileceğimiz bir olgudur.

Bu olgu, devrimin “*ne zaman* olacağı”nı düşünenler (ya da hesaplayanlar) ile devrimin *nasıl yapılacağı*nı düşünen ve bu yönünde hareket eden devrimciler arasında *gerçek* bir farklılığın görünür olduğu bir durumun ifadesidir.

Birinciler, yani devrimin “olacağı”nı düşünen ve Godot’yu bekler gibi devrimin olacağı “günü” beklerler. Bireysel ve tekil düzeyde her biri birer Oblomov’durlar. Oblomov’un hırkası (sabahlığı) ve puflu terlikleriyle Godot’yu (“devrimi”) beklemek ve beklerken “devrim”e ve “*devrimden sonra*”-sına ilişkin bolca konuşmak bu kesimlerin tipik özelliğidir.

Çok düşündüklerinden ve çokça konuştuklarından, “kış günleri”, bu alanlarda onların en “üretken” oldukları zamanlardır. Kendi bireysellikleriyle başbaşa kalabildikleri, “kitle” eylemleri ile kendi dünyalarından uzaklaştırılmadıkları bu “kış günleri”, onların pasifist ideolojileriyle, “risk”siz ya da “riskler”i (özellikle çatışmak, ölmek, tutuklanmak ve hatta “psikolojik” bile olsa işken-ge görmek gibi bireysel “risk”leri) en aza indirilmiş siyasal görüşleriyle ve siyasal tutumlarıyla tam bir uyum içindedir.

Devrimin, er ya da geç “*olacağına*” inandıklarından, devrimin “olabilmesi” için üstlerine düşen “herşeyi” (elbette “risk”siz) yapmaya da hazırdırlar. Ne de olsa devrim, kendisinin “olması”nı sağlayan “nesnel süreçlerin nesnel bir sonucu”dur. Özel çabalar ya da katkılar, olsa olsa bu “nesnel”liğin koşulları *altında* ve *içinde* bir işleve sahip-

tir. Bu nedenle de “devrimci demokratlar” gibi, “goşistler” gibi, “anarşistler” gibi, silahlı mücadeleli benimsenmiş devrimciler gibi, “ölüm, nereden ve nasıl gelirse gelsin, hoş geldi, safa geldi” pervasızlığına “asla ve kat’â” sahip değildirler.

Zaten nesnel koşullar olgunlaştığında “olacak” olanı hiçbir “güç” önleyemeyeceğinden, bu nesnel koşulların olgunlaşacağı günü ipe çekerler. Ama “ip”, ya “uzun”dur ya da kör yumak olmuştur. Bu nedenle de “o güne” ulaşamazlar.

“Sol”daki, daha tam ifadeyle, legalist (yasalcı, mevcut düzenin mevcut yasalarının sınırları içinde hareket eden) soldaki “kış sendromu”, kitle mücadelelerinde tam bir ataletle, durgunlukla, hareketsizlikle ve gelişen siyasal olaylara karşı tam bir duyarlılıkla nitelenebilir.

İlkbahar aylarında sığınaklardan çıkan, sonbaharın son aylarında yeniden sığınaklarına giren “kırsaldaki gerillalar”ın neredeyse *kentsel* izdüşümüdürler. Bu tür “gerillalar” yoğun kış günlerinde sığınaklarından çıkmadıkları gibi, bunlar da kentlerdeki evlerinden (birkaç sanat etkinliği, sergi, panel vb. dışında) dışarı çıkmazlar.

Böylesi bir “kış” olgusunun olduğu bir ülkede, toplumsal ve siyasal süreçler de bu durumla uyumlu gibi görünür. “Siyaset”, “parlamentar siyaset”, Aralık ayındaki “yoğun bütçe görüşmeleri”nin ardından tam bir “kış uykusu”na girer. “Sol siyaset”in “kış uykusu” ile “parlamentar siyaset”in “kış uykusu” eşzamanlı (senkronize) olarak birbirini destekler ve birbiriyle “uyum”ludurlar. Uzun ve kasvetli “kış geceleri”nde besiye çekilirler, yağlanırlar.

Ama bir de “ötekiler” vardır. *Devrimcinin görevinin devrim yapmak* olduğunu bilen bu “ötekiler”, yazın sıcaklığına, kışın soğukluğuna aldırmaksızın devrim için ellerinden geleni, üstlerine düşeni yapmaya çalışırlar. “Yaz”a ve kış’a aldırmaksızın mücadele ederler, savaşırlar, vururlar ve vurulurlar. Pek çok devrimci kışın tam ortasında savaşarak yaşamlarını yitirmişlerdir. Onların kitabında “durmak”, “ara vermek”, “tatil yapmak” vb. şeyler yoktur. Tek yapmak istedikleri şey devrimdir ve devrim yapmak için de yapamayacakları şey yoktur.

İşte “geleneksel sol”un bu iki tarafı tam bir kutupsallık içindedir. Birisi “kış” günlerini, deyim yerindeyse, uyuklayarak geçirir-

ken, diğeri (ya da “öteki”) uyumak zorunda kaldığı her saat için, her dakika için hayıflanır.

Evet, 1 Kasım seçimlerinin üzerinden üç ay geçti.

1 Kasım’da hiç kimse AKP’nin “açık-ara” seçimi alacağını beklemediğinden, AKP’nin bir kez daha %49 düzeyinde oy alması özellikle ilerici, demokrat ve solcu kesimler için tam anlamıyla bir “sürpriz” oldu ve “şok” etkisi yarattı. Bir kez daha başlar eğildi, bir kez daha moraller çöktü, bir kez daha umutlar tüketildi, bir kez daha karamsarlık baş gösterdi. Kimsenin ağzını “bıçak” açmıyordu. “Şok” öylesine şiddetli oldu ki, en radikal “seçim boykotçusu” kesimler bile onun şiddetinden uzak kalamadılar.

Kendilerini PKK/HDP çizgisinde konumlandırmış olanların, PKK/HDP tarafından gelecek “işaret”i bekleyenlerin, her fırsatta “silah”tan, “silahlı mücadele”den söz edenlerin bile nutku tutuldu. Bütün varlıklarını legal örgütlenmelerine, legal faaliyetlerine bağlamış olan kesimler gibi “şok”u atlatabilmek için “zaman”ı ihtiyaç duyar hale geldiler. Ne de olsa, “zaman en iyi ilaçtı”!

İşte böylesi bir ortamda PKK’nin “*hendek savaşları*” (“silahlı isyan” vb.) ülkenin baş gündem maddelerinden birisi olarak “kış” günlerine damgasını vurdu.

Aylardır sürüp giden “sokağa çıkma yasakları”, sokak çatışmaları, ölümler vb. olaylar dizisi, “sol”un tam da “seçim şoku”nu “za-man”ı *yayarak* geçiştirmeye çalıştığı günlere denk geldi.

Recep Tayyip Erdoğan, 1 Kasım seçimlerinde elde ettiği “zafer”in yarattığı “özgüven patlaması” içinde devletin tüm güçleriyle Kürt kentlerine saldırırken, bombalanmış, kurşunlanmış, delik-deşik olmuş evlerin görüntüsü insanları “bir şey yapma”ya zorlarken, “sol”, legalist sol, öylesine “izleyici” konumunda kalakalmıştır.

Hiç tartışmasız, PKK’nin “*hendek savaşları*”yla “ne yapmak istediği”nin belirsizliği, onlarca yıllık pragmatizmi ve “araçsallaştırma” politikasıyla birleşerek, insanları kararsızlığa yöneltmiştir.

Devletin yoğun saldırısı karşısında yaşayanlar (mağduriyetler, zorla göç etmeler vb.), bir yandan insanları (“sol” “kış sezonu”na girdiği için örgütler değil, tekil insanlar söz konusudur) “*bir şey yapılması* gerektiği” düşüncesine yöneltirken, 1 Kasım “so-

ku” altında “nasıl bir şey” yapılabileceği boşlukta kalmıştır. 1.100 “akademisyen”in imzaladığı “suça ortak olmayacağız” bildirisi böyle bir boşlukta ortaya çıkmış “klasik” “bir şey” olurken, bildirinin ardından akademisyenlere yönelik operasyonlar tam bir *örgüt-süzlük* ve dağınıklık halini ortaya koymuştur.

Bugün, daha tam ifadeyle, 22 Temmuz’dan bugüne kadar, PKK, “*hendek savaşları*”nı olanca gücüyle sürdürürken, “devlet”, Recep Tayyip Erdoğan’ın “tek adam”lığıyla özdeşleşen devlet, olanca ve olabildiğince gücüyle (tankıyla, topuyla) saldırısını sürdürmektedir.

Görüntüler, iç savaştan daha çok “*kent savaşı*” görüntüleridir.

1 Kasım sonrasının “hendek” ve “barikat” görüntüleri, giderek yıkılmış, bombalanmış, kurşunlanmış kent görüntülerine dönüşmüştür.

Bu görüntüler arasında, “Batı”ya, yani Türkiye’nin batısına tam bir “izleyicilik” egemen olurken, neo-liberal solcular başta olmak üzere pek çok kesimde PKK’nin bu kent savaşlarıyla “nereye” varmak istediği tartışılır hale gelmiştir.

Legalizm, yani yasalıcılığın neredeyse “tek siyaset yolu” olarak hükümler kurduğu ve hatta bunun sadece “seçimler” boyutuyla ele alındığı “sol” da, bu tartışmalara *bir biçimde* dahil olmuştur. Ama en temel sorunlardan birisi, soldaki legalizm ve bunun pasifizmi (ve de teslimiyetçiliği) olurken, ikincisi, legalistleri desteklemeyen kesimlerde bile egemen olan PKK’nin “çizgi-si”ne duyulan *güvensizliktir*.

PKK, 90’lı yıllardan itibaren, sözcüğün tam anlamıyla pragmatist bir hareket haline dönüşmüştür. “İlkesel” denilebilecek neyi varsa, hepsi pragmatizme kurban edilebilmektedir, edilmiştir. Daha dün “çözüm sürecinden”, “müzakere”den, “Eşme ruhu”ndan söz edilirken, bugün “sonuna kadar savaş” sloganları atılabilmektedir. PKK pragmatizmi, son yayınlanan “*İmralı Tutanakları*” kitabında çok açık biçimde sergilenmektedir.* “Devlet”le, devletin istihbarat

örgütüyle (MIT), dahası istihbarat şefiyle içli dışlı olan, iltifatlar yağdıran bir siyasal hareketin, legalist de olsa kendisinin belli “ilkelere” sahip olduğunu düşünen “sol”un “ortak payda” bulabilmesinin koşulları neredeyse yok gibidir.

İster kendilerini PKK/HDP çizgisinde konumlandırmış olsunlar (kendilerini bu çizgiyle özdeşleştirenler dışında), ister bu konumlanmanın dışında yer alsınlar ya da almış görünsünler, PKK pragmatizmi ile “sol”un oportünist “ilkeleri” arasında kesin bir karşıtlık vardır. Pragmatizmin (ilkesizliğin) oportünizmi ile oportünizmin pragmatizminin (ilkesizliğinin) böylesine bir karşıtlık içine girmesi, bir tarafın (PKK) silahlı güçlere dayanması, diğer tarafın ise tümüyle “seçimlere”, “sandığa” bağlı olmasından kaynaklanmaktadır.

“Silah” ile “demokrasi” (elbette varolmayan, ama varmış gibi yapılan “demokrasi”), “silahlı mücadele” ile “demokratik mücadele”, legal ve illegal mücadele biçimlerinin “birlikte” yürütülmesi gibi bir “uyumluluk” göstermez. Her durumda bunlardan birisi temel, diğeri tali, yani ikincil olmak durumundadır. Süreç olarak da (*stratejik düzeyde*) temel olan, *taktik düzeyde* tali (ikincil) olabilse de, uzun dönemde her zaman temel olmayı sürdürür. Sorunlar da bu boyutlarda ortaya çıkmaktadır.

PKK açısından “silahlı mücadele” ve bunun bir biçimi olarak gerilla savaşı, süreç olarak, stratejik düzeyde *temeldir* (altını çiz-

nışına ilişkin Recep Tayyip Erdoğan’la yaptığı görüşmeyi şöyle aktarıyor:

“S. S. Önder: Sayın Başbakan beni davet etti ve üç saat görüştük. Yanımızda bir tek Yalçın Akdoğan vardı.

A. Öcalan: Haberim ve bilgim var. Sadece Başbakanın isteği ile olmadı. Bunda heyetin ve benim de ısrarım oldu. Doğrusu buydu ve çok önemliydi. Neredeyse tarihseldir.

S. S. Önder: Şimdi ben heyete girersem Kandil’e de gideceğim. Siz süreç hakkında ne düşünüyorsunuz, neleri yapmayı planlıyorsunuz diye sordum. O da bana ‘Cemil’e söyle bana meydan okuyup durmasın’ dedi.

A. Öcalan: (Gülerek) Türk işi kabadayılık! Cemil’i ben uyuracağım. Başbakan’ı da siz uyarın. Bu işler bu üslupla olmaz.

S. S. Önder: Başbakan devam etti: ‘Bana ne yapacağımı soruyorsun, söyleyeyim. Her şeyi yapacağım. Bir zamanı var ve bu konuda Apo ile de anlaşmışım. Tek bir kırmızı çizğim var, o da Suriye’dir. Orada Kuzey Irak benzeri bir yapılanmaya asla izin vermeyeceğim’ dedi.”

* “İmralı Tutanakları” kitabına bakılacak olursa, bütün bu ilişki ve çelişkiler içinde, “ taraflar” birbirleriyle çok “samimi” diyaloglar içinde olmuşlardır.

“İmralı Tutanakları” kitabında bu “samimiyet” daha açık görünüyor. “Gezi Direnişi” nedeniyle İmralı heyetinden çıkartılan S. S. Önder heyete yeniden alı-

zelim ki, PKK'nin silahlı mücadeleyi, gerilla savaşını "temel" alması, "*temel mücadele biçimi*" olarak tanımlanamaz). HDP gibi legal yollar sadece bu "temel" içinde ve arasında yer alan "taktik" denilebilecek "açılımlar" olarak ortaya çıkmaktadır. "Temel" hiçbir biçimde ve hiçbir koşulda ikincil hale getirilmemektedir. PKK'nin varlık koşulu, kitle içindeki gücünün kaynağı, her durumda bu "temel"e bağlıdır.

"Çözüm süreci" denilen, sonuçta AKP'nin ve Recep Tayyip Erdoğan'ın "seçim taktikleri"nin bir aracı olan "görüşmeler", bu "temel" noktasında "çıkma" girmiştir.

İkinci bir sorun da budur.

A. Öcalan'ın meşhur "Newroz" açıklamasında "silahlı mücadele dönemi sona ermiştir" denilmişse de, bunun nasıl olacağı belirsizlik içinde bırakılmıştır. Tıpkı "devlet"le "görüşme/müzakere" yoluyla "demokratik özerklik"ın sağlanması ile "tek taraflı" "demokratik özerklik" ilanlarının yarattığı belirsizlik gibi.

Ortada bir "niyet" (belki de "iyiniyet") beyanı vardır: Devletle (ki bu "T.C. devleti" olmaktadır) "karşılıklı görüşüp anlaşarak" "barış"ın tesisi ve bu yolla "demokratik özerklik"ın "elde edilmesi".

"Devlet" ve de büyük çoğunluk bu "niyet"e kuşkuyla bakmaktadır. Kuşkunun kaynağı, "Bağımsız Kürdistan"ın kurulmasının nesnel koşulları yokken, bu yolla oluşturulacak "demokratik özerklik"ın bir "ara aşama" ya da "geçiş aşaması" olup olmayacağıdır. Bir başka ifadeyle, "görüşmeler" yoluyla oluşturulacak "demokratik özerklik"ın, uygun bir uluslararası konjonktürde "bağımsızlık" ilanına zemin hazırlayıp hazırlamaya çağıdır.

Bu kuşku, özellikle küçük-burjuva eğitim görmüş kesimlerde zaman zaman yoğunlaşmaktadır. Bu kuşku, açık ve net biçimde *ulusların kendi kaderini tayin hakkı*, yani *ayrı devlet kurma hakkı* tanınmadan, sanki tanınmasına da *gerek yokmuşçasına*, "özerklik"le yetinileceği söyleminin yarattığı bir kuşkudur.

Dahası uluslararası "konjonktür"ün taraflar için "lehte" olduğu düşünüldüğünde (ki bu sadece bir taraf için geçerlidir, birisi için "lehte" olan durum, diğeri için "aleyhte"dir), taraflar çok kolaylıkla "görüşmeleri" (ki buna "pazarlık" demek daha doğrudur) kesebilmekte ya da daha üst taleplere yönele-

bilmektedir.

Ve uluslararası "konjonktür", bir yandan Suriye üzerinden PKK lehine görünürken, diğer yandan Suriye-Irak (özellikle Musul) üzerinden Recep Tayyip Erdoğan'dan yana dönüşmeye başlamıştır. Suriyeli sığınmacılar sorunu nedeniyle AB'nin, özellikle de Almanya'nın "kerhen" desteğini alan ve böylece "Gezi Direnişi" sonrasında yitirdiği "prestiji" ("kerhen" de olsa) yeniden kazanan Recep Tayyip Erdoğan, Suudilerin himayesinde ve finansatörlüğünde "islam ordusu" peşinde koşarken, Amerikan emperyalizminin kendisine "elimahkum" olduğunu (İŞİD ve Musul üzerinden İncirlik Üssü) gördüğü andan itibaren "çözüm süreci"ni kolayca bir yana itebilmiştir.

Seçimlerde aldığı %49 oy oranıyla 2011 yılındaki "gücü"ne yeniden kavuşan Recep Tayyip Erdoğan, tefeci-tüccar sınıfsal kökeninin ve şeriatçı ideolojisinin ürünü olan "takiyye" yerine "savaş"a girişmiştir. 2010 "anayasa referandumu"ndan 1 Kasım seçimlerine kadar "analar ağlamasın" takiyyesini kullanan Recep Tayyip Erdoğan, şimdi "savaş" naraları atmaktadır.

Bu gelişme karşısında Kürt ulusal hareketi (PKK'nin tüm pragmatizmine karşın) "savaşa savaşa" yanıt vermekten başka bir seçenek bulamamıştır.

Şimdi mevcut "resme", yani olaylara ve olgulara bir bütün olarak bakalım.

Bir yandan "sol"un ve sol kitlenin yaşadığı "1 Kasım şoku" ve "kış sezonu", ardından PKK'nin tutarsızlığı ve Recep Tayyip Erdoğan'ın "takiyyeciliği" (bunların peşi sıra "Suriye'deki gelişmeler (Rusya olgusu) ve Suudilerle "haşır-neşir" olma durumu) karşısında kitlelerde ve "sol"da "yaprak" bile kımıldamamaktadır. Sur'da, Cizre'de vb. ortaya çıkan çatışmalar ve bunların "trajik" görüntüleri karşısında "bir" şey yapmak isteyenler de, ne yapacaklarını bilememektedirler.

Hiç tartışmasız, devrimciler, "*hangi sınıfları etkiliyor olursa olsun*, zorbalık, baskı, zor ve suistimalin *her türlü*süne karşı tepki göstermek"le (Lenin) yükümlüdürler.* Devrimcilerin tepkisi, "baskı, zor ve suistimale"

* Lenin'in, siyasi gerçekleri açıklamaya ilişkin olarak söyledikleri şunlardır:

"Eğer işçiler, *hangi sınıfları etkiliyor olursa olsun*, zorbalık, baskı, zor ve suistimalin *her türlü*süne karşı

uğrayan kesimlerin *o andaki temsilcisinin* kim olduğuna bakmaksızın ortaya koymaları gereken bir tepkidir. Bu tepkilerini, “gadre” uğrayan kesimlerin *o andaki* temsilcilerinin istediği yönde ve biçimde değil, *kendi* gücüne ve stratejik çizgisine uygun olarak ortaya koymak durumundadırlar. Hiç şüphesiz bu tepki, kendi (küçük de olsa) fiziki varlığını ortadan kaldıracak boyutta ve nitelikte olmayacaktır. Yaşanılanlar böylesi bir boyutta tepki göstermeyi *öngerektirmemektedir*. Özellikle “hareketin temsilcisi” konumunda olan PKK’nin kendi fiziki ve maddi varlığını tümüyle ortaya koymadığı bir “çizgi” izlediği bir süreçte böylesi bir tepki yanlış ve aldatıcı olacaktır. Yaşanılanlar bir *iç savaş* değil, “örgütlü zor güçleri”nin karşılıklı

tepki göstermede eğitilmemişlerse, ve işçiler bunlara karşı, başka herhangi bir açıdan değil de, sosyal-demokrat açıdan tepki göstermede eğitilmemişlerse, işçi sınıfı bilinci, gerçek bir siyasal bilinç olamaz. Eğer işçiler, öteki toplumsal sınıfların *herbirini, entelektüel*, manevi ve siyasal yaşamlarının *bütün* belirtilerinde gözleyebilmek için somut ve her şeyden önce güncel siyasal olgular ve olaylardan yararlanmasını öğrenmezlerse; eğer materyalist tahlil ve ölçütleri, nüfusun *bütün* sınıflarının, tabakalarının ve gruplarının yaşam ve eylemlerinin bütün yönlerine pratik olarak uygulamayı öğrenmezlerse, çalışan yığınların bilinci, gerçek bir sınıf bilinci olamaz. Kim, işçi sınıfının dikkatini, gözlemine ve bilincini, tamamıyla ya da hatta esas olarak işçi sınıfı üzerinde yoğunlaştırıyorsa, böylesi, sosyal-demokrat değildir; çünkü, kendini iyi tanıyabilmesi için, işçi sınıfının, modern toplumun *bütün* sınıfları arasında karşılıklı ilişkiler konusunda tam bir bilgi, sadece teorik bilgisi değil, hatta daha doğru olarak ifade edelim; teorik olmaktan çok, siyasal yaşam deneyimine dayanan pratik bilgisi olması gerekir. Bu nedenle yığınları siyasal harekete çekmek için en geniş uygulanabilirliğe sahip araç olarak ekonomistlerimizin va’zettikleri iktisadi mücadele kavramı, pratik sonuçları bakımından çok zararlı ve gericiştir. Bir sosyal-demokrat haline gelebilmesi için, işçi, top-rakbeyi ile papazın, yüksek memur ile köylünün, öğrenci ile serserinin iktisadi niteliği ve toplumsal ve siyasal özellikleri konusunda açık-seçik bir fikre sahip olmalıdır; onların güçlü ve zayıf yanlarını bilmelidir; her sınıf ve tabakanın kendi bencil özelemlerini, kendi gerçek “iç yapısını” *gizlemek* için kullandığı bütün parlak sözlerin ve safasatların anlamını kavramalıdır; belirli kurumların ve yasaların yansıttığı şu ya da bu çıkarların neler olduğunu ve bu yansıtmaların nasıl olduğunu anlamalıdır. Ama bu “açık-seçik tablo”, herhangi bir kitaptan edinilemez. İşçi, bunu, ancak canlı örneklerden, belirli bir anda çevremizde olup bitenlerin, herkesin üzerinde konuştuğu ya da birisinin fısıldadığı şu ya da bu olayda, rakamlarda, mahkeme kararlarında vb. beliren sıcaklığına teşhirinden edinebilir. Bu kapsamlı siyasal teşhirler, yığınları devrimci eylem bakımından eğitmenin zorunlu ve *temel* bir koşuludur.” (Lenin, *Ne Yapmalı?*, s. 89-90.)

eylemidir, bir çeşit boy ölçüşmesidir.

Devrimcilerin tepkisi, alışageldikleri türden “eylemlilik”le de sınırlanamaz. Özellikle ulusal ve uluslararası gelişmeleri gözönüne almayan kendine özgü “eylem programını” izlemekle yetinmek de tepkisizlikle özdeştir. Devrimcilerin eylemleri, amaç ve biçim olarak farklı olmak zorundadır. Amaç, sadece eylem üzerine yapılan açıklamada ortaya konan sözelliğin ötesinde, bizatihi eylemin kendisinde maddeleşmelidir. Biçim ise, daha ilk andan itibaren eylemin devrimci niteliğini ortaya koyacak biçimde olmalıdır.

Bugün Kürt kentlerinin bir bölümünde süregiden “hendek savaşı”nda PKK’nin *askeri tırmanma politikası* “özenli” ve “ılımlı”dır. Bir başka ifadeyle, PKK, “hendek savaşı”nı en üst boyuta tırmandırmamaktadır. Bu açıdan “hendek savaşı”, sınırlı ve sınırlandırılmış bir alanda, tam olarak bilinemesi de “sınırlı amaçlarla” yürütülen bir “güç gösterisi” özelliğine sahiptir. Böylesi bir durumda devrimcilerin tepkisi, kendi stratejik çizgilerinin gereğine uygun olmaktan öte, savaşı, “savaşı yürüten gücün” ötesine taşımak da olamaz.

PKK, ister Amerikan emperyalizminin “telkini”yle olsun, ister pragmatizminin ürünü olsun, her durumda “savaş/çatışma” çizgisini değiştirebilme özelliğine sahiptir. Böylesi değişkenlik içinde devrimciler “savaşın” trajik görüntüleriyle hareket etmemek zorundadırlar. “Akademisyenler Bildirisi”nde görüldüğü gibi, en keskin söylemle kaleme alınmış bir “manifesto” bile sahipsiz, kim-sesiz kalabilmektedir.

Daha da önemlisi, Recep Tayyip Erdoğan’ın diktatoryası karşısında “Gezi Direnişi” türünden kitlesel protesto eylemlerinin karşı karşıya olduğu zor ve şiddettir. Kitlesel protesto eylemleri *sadece* devletin resmi zor güçlerinin *açık zor* kullanımı tehdidi altında değildir. Suruç’ta, Ankara katliamında (ve hatta Paris, Sultanahmet katliamlarında) olduğu gibi “devlet dışı” olan, ama devletin denetiminde olan güçlerin saldırılarıyla da yüz yüzedir. Kitlelerin böylesi bir saldırı kaygısı ve korkusu taşıdıkları bir zamanda kitlesel protesto eylemlerine yönelik çağrılar da sözde kalmaktan öteye geçmeyecektir.

Recep Tayyip Erdoğan ve “danışmanlar ordusu”nun oluşturduğu “militan” ve tetikçi çevresi kendilerini “güvenlikli bölge” ola-

rak gördükleri “saray”ı kapatarak her türlü “terör”den uzak kaldıkları ve kendilerine hiçbir biçimde ulaşamayacağı düşüncesiyle hareket etmektedirler. Gerek Recep Tayyip Erdoğan’ın, gerekse “yakın çevresi”nin yüzlerce korumayla çevrelenmiş olması, ne kadar korktuklarının dışı vurmasıdır.

Ankara katliamında görüldüğü gibi, pervasız bir biçimde kitlelere, özellikle de legalist sol çevrelere saldırabilmektedir. Onlar için “terör” basit bir araçtır. İstedikleri zaman ve istedikleri yerde katliam yapabilecek (ve elbette “terörist” denilmesinden hiç çekinmeyen) “terör araçları”na sahiptirler. Bu nedenle kitleleri “terör”le tehdit edebilmektedirler. Recep Tayyip Erdoğan’ın tüm iç savaş planları da bu “terör”e ve bu “terör”ün yaratacağı korku ve yılgınlığa endekslenmiştir. Onlar için oyların %50’sini almak çok fazla önemli değildir. Kendileri için önemli olan ve kendilerini korkutan, oranı yüzde kaç olursa olsun, toplumsal muhalefettir. Çokluk örgütsüz olan, ama “örgütlü” olduğu yerde de tümüyle legalistlerin fiili ve ideolojik yönetimi altında bulunan toplumsal muhalefet “islami terör”le kolayca sindirilebilmektedir.

“İslami terör” tehdidi altındaki toplumsal muhalefeti, “sözle”, ajitasyonla, trajik gö-

rüntülerin eşliğinde yürütülen “humanist” söylemlerle harekete geçirmek, en azından pasifize olmasını engellemek olanaksızdır.

“İslami terör”, sadece IŞİD’in kullandığı bir araç değildir. Tarihsel olarak islamiyetin bizatihi kendisi “terör” yoluyla var olabilmiştir. “Terör”, her türden “radikal islamcılık”ın en önemli silahıdır.

Bu “terör” tehdidine ve “terör”e karşı yapılabilecek tek şey, kitlelerin bu “islami terör”e karşı örgütlenmesi ve bilinçlendirilmesidir.

Türkiye sol hareketi ve toplumsal muhalefet, tarihte pek çok kez “terör” saldırılarına maruz kalmıştır. Yakın dönemde MHP’li faşist-milislerin kitlelere yönelik “terör” eylemleri en yaygın olanıdır. Kitle ulaşım araçlarından kahvanelere kadar kitlelerin bulunduğu her yer bu faşist terörün hedefi olmuştur. Bu faşist teröre karşı “direniş komiteleri” vb. adlarla yapılan örgütlenmeler, bugün iddia edildiği ve sanıldığı gibi etkin bir araç olmamıştır. Faşist terörü sınırlandıran ve etkisizleştiren silahlı devrimci mücadelenin bizatihi kendisi olmuştur. Bu nedenle, bugünün gerçekliğinde “islami terör”e karşı en etkin “savunma” aracı da, yine silahlı devrimci mücadele olmaktadır.

Silahlı Ayaklanma, Silahlı İsyan ve Barikat Savaşı

Silahlı ayaklanma, iktidar güçlerinin ve askeri birliklerin belli bir merkezde toplandığı koşullarda ya da yerlerde *iktidarı ele geçirmenin* bir yolu ve yöntemidir. *Silahlı isyan* ise, iktidarı ele geçirme amacından daha çok, mevcut duruma karşı gösterilen en üst düzeyde bir tepki biçimidir.

İnsanlık tarihinde, baskı ve zulmün olduğu her yerde ve her dönemde, siyasal iktidarı ele geçirmeyi hedeflemese de, pek çok silahlı ayaklanmalar ve isyanlar ortaya çıkmıştır.

Proletarya tarih sahnesine çıktığı ilk andan (1848) itibaren dünyanın değişik yerlerinde, değişik zamanlarda silahlı ayaklanmaya başlamıştır.

Yalın proleter nitelikte ilk silahlı ayaklanma Haziran 1848'de gerçekleşti. Bu ayaklanma, 22 Şubat 1848'de Paris'te başlayan ve Mart ayında Viyana, Prag ve Berlin'e yayılan "Şubat devrimi"nin bir devamı niteliğinde olmakla birlikte, yalın biçimde proleter damgasını taşıyordu.

"25 Şubat 1848 Fransa'ya *cumhuriyeti* getirdi, 25 Haziran ise, ona *devrimi* zorla kabul ettirdi. Ve, Şubattan önce, devrim, *devlet biçiminin yıkılması* anlamına geldiği halde, Hazirandan sonra devrim, *burjuva toplumun altüst olması*, yıkılması demeye geliyordu."*

Marks'ın "devrim yılları" dediği 1848-1849 yıllarında ortaya çıkan silahlı ayaklan-

malar zafere ulaşmamış da olsa, içerdikleri tüm dersleriyle tarihte yerini almıştır.

"Birkaç bölüm dışında, 1848'den 1849'a kadar devrim yıllıklarının her önemli kesimi, 'Devrimin Yenilgisi!' başlığını taşır.

Ama bu yenilgilerde asıl yenik düşen devrim olmadı. Yenilgiye uğrayanlar, geleneksel devrim-öncesi uzantılar, henüz şiddetli sınıf karşılıkları haline gelecek kadar keskinleşmemiş olan toplumsal ilişkilerin sonuçları oldu: devrimci partinin Şubat devriminden önce kopamadığı ve *Şubat zaferi* ile de kurtulamayıp ancak bir dizi *yenilgiler* sonucu kendini kurtarabildiği kişiler, yanlısamalar, düşünceler, tasarımlar oldu.

Kısaca: devrimci ilerleyiş, hiç de kendi dolaysız traji-komik kazanımları ile kendine yol açmadı, tersine, ancak sınıksız, katı, güçlü bir karşıdevrim ortaya çıkartarak, kendisine bir hasım yaratarak ve onunla savaşarak, yıkıcı parti, en sonunda gerçekten devrimci bir parti oldu."**

F. Engels, Ağustos 1852'de 1848-49 silahlı ayaklanmalarından çıkan dersleri şöyle özetliyordu:

"Oysa, ayaklanma, savaş ya da herhangi bir başka sanat kadar bir sanattır; savsaklanmaları, bunları savsaklayan partinin yıkımına yolaçan

* Marks, *Fransa'da Sınıf Mücadeleleri (1848-50)*, Seçme Yapıtlar, Cilt: I, s. 277.

** Marks, *Fransa'da Sınıf Mücadeleleri (1848-50)*, Seçme Yapıtlar, Cilt: I, s. 249-250.

bazı pratik kurallara bağlıdır. Böyle durumlarda gözönünde tutulmaları gereken partilerin ve koşulların özlüğünden mantıksal olarak çıkan bu kurallar öylesine açık ve öylesine yalındırlar ki, kısa 1848 deneyi, bunları Almanlara adamakıllı öğretmiştir. Birincisi, eğer oyununuzun bütün sonuçlarına korkusuzca göğüs germe-ye iyice kararlı değilseniz, ayaklanma ile hiç oynamamak. Ayaklanma, değerleri her gün değişebilen çok belirsiz büyüklükler ile yapılan bir hesaptır; düşman güçleri, her tür örgütlenme, disiplin ve yetke alışkanlığı üstünlüğüne sahiptirler; eğer onların karşısına daha üstün güçler çıkarmazsanız, bozguna uğradığınızın, hapa yuttuğunuzun resmidir. İkincisi, bir kez ayaklanma yoluna girdikten sonra, en büyük bir kararlılık ile ve saldıncı biçimde davranmak. Savunma, her türlü silahlı ayaklanmanın ölümüdür; ayaklanma, daha düşmanları ile boy ölçüşmeden yitilir. Düşmanlarınıza, güçleri dağınık olduğu sırada, birdenbire saldırın, ne kadar küçük olursa olsun, yeni, ama günlük başarılar hazırlayın; ilk başarılı ayaklanmanın size verdiği morali yükselterek sürdürün; her zaman en güvenilir yanda gitmeye çalışan sallantılı öğeleri böylece kendi yanınıza alın; devrimci siyasette, bugüne kadar bilinen en büyük usta olan Danton ile birlikte: *de l'audace, de l'audace, encore de l'audace** diyerek, düşmanlarınızı güçlerini size karşı toparlayamadan, önünüzden kaçmaya zorlayın.”*

Engels'in 1895'de Marks'ın “*Fransa'da Sınıf Mücadeleleri (1848-50)*” adlı yapıtına yazdığı “*Giriş*”te 1848-49 silahlı ayaklanmalarından çıkan dersleri ve yeni dönemdeki yerini şöyle özetlemektedir:

“Eski tarzda ayaklanma, 1848'e kadar her yerde belirleyici olan barikatlarla sokak savaşlarının şimdi büyük ölçüde modası geçmiştir.

Bu konuda hayale kapılmayalım: sokak savaşında, başkaldırmanın as-

keri birliklere karşı zaferi, iki ordu arasındaki bir savaşta olduğu gibi bir zafer, çok ender bir istisnadır. Ama zaten başkaldırıların bunu hedef almış oldukları durumlar da çok seyrek olmuştur. Onlar için ancak birlikleri moral bakımından etkileyerek gevşetmek, zayıflatmak sözkonusuydu, bu da savaşan iki ülkenin orduları arasındaki savaşta hiç bir rol oynamaz ya da pek o kadar büyük bir rol oynamaz. Eğer bu başarılırsa, askeri birlikler savaşmayı reddeder, ya da komutanlar başlarını kaybederler ve başkaldırma, zaferi kazanır. Ama eğer bu başarıya ulaşamazsa, o zaman, sayıca daha az birliklerle bile olsa, donatım (teçhizat), eğitim (talim), tek merkezden yönetme, silahlı kuvvetlerin sistemli bir biçimde kullanılması ve disiplin bakımından üstünlük galip gelir. Bir başkaldırma hareketinin gerçekten taktik bir eylemden bekleyebileceği en fazla şey, tek başına bir barikatın yoluna yordamına göre kurulup savunulmasıdır. Karşılıklı destek, yedek kuvvetlerin kurulması ve kullanılması, kısacası, bir mahallenin, hele hele bütün bir büyük kentin daha savunulması için mutlaka zorunlu olan ayrı ayrı müfrezeler arasında işbirliği, ancak çok yetersiz bir biçimde gerçekleştirilecektir ya da hiç gerçekleştirilemeyecektir. Silahlı kuvvetlerin belirleyici bir noktada yoğunlaştırılması elbetteki söz konusu değildir. Bu nedenle pasif savunma, egemen mücadele biçimidir; kuvvetlerini toplayarak saldırı, elbette ki, şurada burada, fırsat düştüğünde, ama gene de ancak çok özel durumlarda, ilerlemeler ve yandan saldırılar kaydettirecektir, ama genel kural olarak geri çekilmekte olan birliklerin bıraktıkları mevzilerin tutulması ile sınırlı kalacaktır. Buna ek olarak, ordunun emrinde, toplar vardır, baştan aşağı donatılmış, talim görmüş istihkâm birlikleri, başkaldırıların hemen hemen her zaman tümünden yoksun bulundukları savaş araçları vardır. Çok büyük bir kahramanlıkla yürütülen barikat savaşında bile, –Haziran 1848'de Paris'te, Ekim

* Cüret, cüret, daha fazla cüret.

** Engels, Almanya'da Devrim ve Karşı-Devrim, *Seçme Yapıtlar*, Cilt: I, s. 451-452.

1848’de Viyana’da, Mayıs 1849’da Dresden’de– saldırıyı yöneten liderler siyasal düşüncelere aldırmadıklarından salt askeri ölçütlerle hareket edince ve erleri de kendilerine bağlı kalınca, sonunda başkaldırmanın yenilgisiyle sonuçlanmasında şaşılacak bir şey yoktur.

1848’e kadar, başkaldırıların sayısız başarıları çok çeşitli nedenlerden ileri gelmiştir. Paris’te, 1830 Temmuzunda ve 1848 Şubatında, İspanya’da sokak savaşlarının çoğunda olduğu gibi, başkaldırıların erler arasında bir sivil muhafız örgütü vardı. Bu muhafızlar, ya doğrudan doğruya ayaklanmalardan yana geçiyordu, ya da kendi oynak, kararsız tutumu ile birlikler içinde de bir kararsızlık yaratıyor ve ayrıca da başkaldırıların silah sağlıyordu. Bu sivil muhafızın, daha işin başında ayaklanmanın karşısına dikildiği yerde, Haziran 1848’de olduğu gibi, ayaklanma yenildi. Berlin’de, 1848’de, 19 Mart gecesi ve sabahında, yeni yeni silahlı kuvvetlerin akın edişi sayesinde olsun, askeri birliklerin bitkinleşmesi ve iyi yedirilip içirilmemesi yüzünden olsun, son olarak komuta kademesinin felce uğraması sonucu olsun halk kazandı. Ama her durumda da zafer, birlikler emirleri dinlemedikleri için, askeri şeflerde karar verme yeteneği eksik olduğu ya da elleri kolları bağlı olduğu için kazanıldı.

Demek ki, klâsik sokak savaşları çağında bile, barikatların, maddi olmaktan çok manevi bir etkisi vardı. Barikat, askerlerin cesaretini, dayanma gücünü sarsmak için bir çare idi. Eğer barikat, askerler çözülünceye kadar tutunursa zafer elde ediliyordu; yok, tutunamazsa yenilmek vardı. Bu, gelecekte de, sokak savaşının başarı olasılıkları incelendiği zaman akılda tutulması gereken başlıca noktadır.

1849’da bu görünüm oldukça kötüydü. Burjuvazi her yerde hükümetlerden yana geçmişti. Ayaklanmaya karşı yola çıkan askerleri “uygarlık ve mülkiyet” selamlıyor ve ağırılıyordu. Barikatlar, çekiciliğini, büyüsunü yi-

tirmişti; asker, barikatların ardında artık “halkı” değil, birtakım başkaldırıları, kıskırtıcıları, yağmacıları, her şeyi paylaştırmak isteyenleri, toplumun tortusunu görüyordu; subay, zamanla, sokak savaşlarının taktik biçimlerini öğrenmişti, artık, düpedüz, kendini gizlemeden beklenmedik bir barikatın üzerine doğru yürümüyordu, ama bahçelerden, avlulardan, evlerden geçerek onu çeviriyordu. Ve biraz beceri ile, bu, artık onda-dokuz başarıya ulaşıyordu.

Ama o zamandan beri daha çok şey değişti, ve hepsi de askerlerin lehinde oldu. Büyük kentler önemli bir genişlik kazandıysa da, ordular daha da fazla büyüdü. 1848’den beri Paris ve Berlin, o zamanki durumlarının dört katına çıkmadılar, ama garnizonları bunun da ötesinde çoğaldı. Bu garnizonlar, demiryolları sayesinde, yirmi dört saatte iki katlarının üstüne çıkabilirler ve yirmi dört saatte dev ordular haline gelecek kadar büyüyebilirler. Muazzam bir şekilde takviye edilen bu birliklerin silahları eskiyiyle ölçülemeyecek kadar daha etkilidir. 1848’de basit horozlu tüfek vardı, şimdi ise küçük kalibreli ve mekanizmalı tüfek, ilkinden dört kere daha uzağa, on kere daha isabetli ve on kere daha çabuk ateş ediyor. Eskiden topçunun görelisi olarak az etkili gülleleri ve obüsleri vardı; bugün bir tanesi en iyi barikatı un ufak etmeye yetecek, çarpınca patlayan havan topu mermileri var. Eskiden duvarlar, istihkâmcıların sivri kazması ile delinirdi, bugün dinamit lokumları kullanılıyor.

İsyancılar tarafında ise, tersine, bütün koşullar daha da kötüleşti. Halkın bütün katmanlarının sempatisini toplayacak yeni bir ayaklanma pek güç olacaktır; sınıf mücadelesinde, bütün orta katmanlar, hiçbir zaman, karşı yönde, yani burjuvazinin çevresinde toplanmış gerici partiyi hemen hemen tamamen ortadan kaldıracak biçimde, yalnızca proletaryanın çevresinde toplanmayacaklardır kuşkusuz. Şu halde, “halk”, her zaman bölünmüş görünecektir, ve bundan do-

layı güçlü bir kaldıraç, 1848'de o kadar yüksek etkinliği olan bir kaldıraç eksik olacaktır...

Son olarak, 1848'den bu yana büyük kentlerde kurulan mahallelerin uzun, dümdüz ve geniş caddeleri, yeni toprakların ve yeni tüfeklerin etkinliklerine uyarlanmış gibidir. Bir barikat çatışması için Berlin'in kuzey ve doğusundaki yeni işçi semtlerini seçecek bir devrimcinin çılgın olması gerekirdi.

Bu demek midir ki, gelecekte sokak savaşları hiç bir rol oynamayacaktır? Hiç de değil. Yalnız şu demektir: 1848'den bu yana koşullar, sivil savaşçılar için çok daha elverişsiz, birlikler için ise çok daha elverişli olmuştur. Şu halde bir sokak çarpışması, gelecekte, ancak bu elverişsiz durum başka etmenlerle kapatıldığı, giderildiği taktirde başarılı olabilir. Onun için, sokak çarpışması, büyük bir devrimin başlarında, gelişmesi sırasında olduğundan daha seyrek olacaktır ve bu işe daha büyük kuvvetlerle girişmek gerekecektir. Ama o zaman da bu büyük kuvvetler, bütün Fransız Devrimi'nde, 4 Eylül ve 31 Ekim 1870'te Paris'te olduğu gibi, kuşkusuz, açık saldırıyı barikatın pasif taktiğine yeğ tutacaklardır.”*

Paris Komünü de, proletaryanın 72 günlük ilk iktidarı da silahlı ayaklanmanın sonucu olmuştur. Ama yeni dönemin, emperyalist dönemin ilk klasik silahlı ayaklanması (Engels'in sözünü ettiği tarzda) Rusya'da 1905 Devrimi'yle gerçekleştirilmiştir.

1905 Rus Devrimi, bir kez daha “Devrimin Yenilgisi!” başlığını taşımışsa da, 1917 Şubat ve Ekim Devrimi'nin üzerinde yükseldiği tarihsel bir temeli yaratmıştır.

EKİM DEVRİMİ VE SOVYETİK AYAKLANMA

Rusya'da 1917 Şubat Devrimi, bir kez daha klasik silahlı ayaklanmanın pratiğe geçirdiği bir devrim yaratırken, proletaryanın 72 yıllık sınıf iktidarını yaratan Ekim Devri-

mi, sözcüğün tam anlamıyla *yeni dönemin yeni bir silahlı ayaklanmasıyla zafere ulaşmıştır.*

Klasik silahlı ayaklanmalardan farklı olarak, Ekim Devrimi'ni yaratan bu silahlı ayaklanma *önceden* planlanmış ve örgütlenmiş bir faaliyetin ürünü olmuştur. Bu nedenle de bu ayaklanmayı planlayan ve örgütleyen marksistler “komploculuk”la, blankicilikle suçlanmışlardır.

“Marksistleri, ayaklanmayı bir sanat olarak gördükleri için, blankicilik olarak suçlamak! Ayaklanmanın bir *sanat* olduğunu açıklayarak, onu bir sanat olarak ele almak gerektiğini, ilk başarıları kazanmak ve kargaşalık içine düşmesinden yararlanarak, düşmana karşı *yürüyüşü* aksatmaksızın, başandan başarıya ilerlemek gerektiğini, vb., vb. söyleyerek bu konudaki fikrini en belgin, en açık ve en kesin bir biçimde açıklayan Marks'ın ta kendisi olduğunu hiç bir Marksist yadsıyamayacağına göre, gerçeğin bundan daha apaçık bir çarpıtılması olamaz.

Başarmak için, ayaklanma bir komploya değil, bir partiye değil, ama öncü sınıfına dayanmalıdır. İşte birinci nokta. Ayaklanma *halkın devrimci atılımına* dayanmalıdır. İşte ikinci nokta. Ayaklanma, yükselen devrim tarihinin, halk öncüsünün etkinliğinin en güçlü olduğu, düşman saflarında ve *devrimin güçsüz, karar-sız, çelişki dolu dostlarının saflarında duraksamaların* en güçlü oldukları bir *dönüm noktasında* patlak vermedir; İşte üçüncü nokta. Ayaklanma sorununu koyma biçiminde, *Marksizmin blankicilikten* ayrılması sonucunu veren üç koşul, işte bunlardır.”**

Lenin'in saptadığı bu koşullar altında ortaya çıkan yeni tip silahlı ayaklanmayı klasik silahlı ayaklanmalardan ayırmak için “*Sovyetik Ayaklanma*” olarak tanımlanmıştır.

Emperyalist aşamada devrimlerin yönünün Batı'dan Doğu'ya dönmesiyle birlikte, silahlı ayaklanmalar bir kez daha tarih sahnesine çıkmıştır.

* Engels, Karl Marks'ın *Fransa'da Sınıf Mücadeleleri [1848-1850]*'ne yazdığı *Giriş, Seçme Yapıtlar*, Cilt: I, s. 239-242.

** Lenin, *Marksizm ve Ayaklanma*, Eylül 1917.

HALK SAVAŞI VE SİLAHLI AYAKLANMA

Çin’de 1 Ağustos 1927 Nançang Ayaklanması, 9 Eylül 1927’de Güzhasadı Ayaklanması ve 11 Aralık 1927’de Kanton Ayaklanması, bir yanıyla Lenin’in ortaya koyduğu yönde ilerleyen silahlı ayaklanmalar olurken, diğer yanıyla yeni bir savaş stratejisinin başlangıcını oluşturmuştur.

Bu yeni savaş stratejisi, Mao Zedung tarafından formüle edilmiş ve Vietnam Devrimi’yle birlikte en üst boyuta ulaştırılmış olan *halk savaşı stratejisi*dir.

Bu yeni strateji, Giap’ın ifade ettiği gibi, silahlı ayaklanma ile silahlı mücadelenin (temel olarak gerilla savaşı) yeni bir bileşimidir. Bu yeni stratejinin ilk kez Çin’de ortaya çıkması da tesadüf değildir.

Çin demokratik halk devrimi, Sun Yat Sen’in birbiri ardına gelen silahlı ayaklanma girişimleri ve 1911 Devrimi’nin üzerine yükselmıştır.

Bu tarihsel temel üzerinde tarih sahnesine çıkan Çin Komünist Partisi de, Komintern’in gözetimi ve yönetimi altında silahlı ayaklanmaların klasik tarzına uygun biçimde 1927 ayaklanmalarını düzenlemiştir. Ancak bu ayaklanmaların, ne kadar cüretkar olursa olsun, yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ülke olan Çin’in somut tarihsel koşullarına uygun olmadığı yenilgilerle ortaya çıkmıştır.

ÇKP’nin 1927 silahlı ayaklanmaları, “Feodalizme karşı, feodal sopa ile sömürülen halkın, özellikle hemen hemen serf statüsünde olan köylülerin –çelişkiler çok keskin– spontane patlamalarının ve isyanlarının” örgütlenmiş bir biçimi olmuşsa da, ortaya çıkan yenilgiyle, yeni bir savaş tarzının (gerilla savaşı) ve yeni bir stratejinin (halk savaşı stratejisi) doğuşuna yol açmıştır.

Bu strateji, “Silahlı güçlerle politik güçleri, silahlı mücadele ile devrimci savaşın birleştirilmesi”ne (Giap) dayanır. Dolayısıyla klasik ya da yeni tarihsel koşullara uyarlanmış (bir bakıma “Sovyetik Ayaklanma” denilebilecek) bir silahlı ayaklanma çizgisi değildir. Silahlı ayaklanma ile silahlı mücadeleyi, özel olarak da gerilla savaşını birleştiren bu yeni strateji, silahlı ve kitlesel ayaklanmanın kendiliğinden (spontan) niteliğini ortadan kaldırmış ve halk ordusuna daya-

nan yeni bir yönelimini ortaya çıkarmıştır.

Burada vurgulanması gereken yan, silahlı ayaklanmanın *siyasi iktidarı ele geçirmenin* bir aracı olduğu gerçeğidir. Engels’in çok açık biçimde uyardığı gibi, silahlı ayaklanma “savaş türünden” bir sanattır ve “oyununun *sonuçlarını*” karşılamaya hazır olmadıkça ayaklanmayla oynanmamalıdır. Yeni tarihsel koşullarda bu uyarının temelinde yatan, kentlerin “eskisi gibi” (klasik) sokak savaşlarına uygun olmaması (dar sokaklar yerine geniş caddeler ve bulvarlar) ve düşmanın askeri güçlerinin teknik üstünlüğüdür.

Bu koşullarda, yani *düşmanın maddi ve teknik olarak güçlü olduğu* koşullarda, iktidar mücadelesi silahlı ayaklanma ekseninden silahlı mücadele eksenine doğru evrilmiştir.

İÇ SAVAŞ, “KENT SAVAŞI” VE SİLAHLI AYAKLANMA

Silahlı ayaklanma *barikat savaşına* dayanırken, silahlı mücadele *gerilla savaşına* dayanır. Dar sokaklara sahip eski (feodal ya da yarı-feodal) kentler kısmen barikat savaşı için uygun görünürse de, bu savaş tarzıyla siyasal iktidarı ele geçirilmesi (Engels’in vurguladığı gibi) artık mümkün değildir. Özellikle Hausmann’ın Paris’te yaptığı “kent-sel dönüşüm projesi”yle barikat savaşına elverişli sokak yapısı tümüyle değiştirilmiştir. Büyük ve geniş caddeler, bulvarlar, meydanlar oluşturulmuştur. Bu “*Hausmann*” yöntemini Engels şöyle değerlendirir:

“... üstüste inşa edilmiş işçi mahallelerinin tam ortasında, uzun, düz ve geniş yollar açmaktaki ve onların her iki yanına büyük lüks binalar sıralamaktaki amaç, *barikat savaşını stratejik olarak güçleştirme* amacının yanısıra hükümete bağımlı, özellikle bonaparç bir inşaat kesimi proletaryası yaratmak ve kenti tam anlamıyla bir *lüks kenti* haline dönüştürmektir. ‘Hausmann’ derken ben, büyük kentlerimizden, ve özellikle merkezi konumlu olanlarda, bu uygulama, ister kamu sağlığı ve güzelleştirme kaygıları, ister büyük merkezi konumlu iş yeri istemi, ya da ister demiryolları, sokaklar vb. yapımı gibi trafik gereksinimleri nedeniyle ortaya çıkmış

olmasından bağımsız olarak, şimdi genelleşmiş olan işçi sınıfı mahallelerinde gedikler açılması uygulanmasını kastediyorum. Nedenler ne kadar farklı olursa olsun, sonuç her yerde aynıdır: Bu pek büyük başarısından dolayı burjuvazinin her fırsatta kendini yüceltmesine refakat eder biçimde en rezilane ara sokaklar ve dar yollar ortadan kalkar..." (abç)*

Ve Engels, her zaman olduğu gibi, diyalektik bakış açısıyla değerlendirmesini sürdürür:

"ama – hemen başka bir yerde, ve çoğunlukla en yakın mahallede tekrar ortaya çıkarlar."**

Böylece, bir yanıyla barikat savaşlarına karşı yeni bir kent yapısı ortaya çıkartılırken, diğer yanıyla eski tarzda (ki buna gecekond mahalleleri denilebilir) mahalleler yeniden ortaya çıkar. Artık barikat savaşı, eskisi gibi bütün kenti kapsayamaz. Bunun yerine yeni kent yoksullarının eski tarz mahallelerindeki tekil direniş odakları sözkonusu olabilir.

Bu durumda bu eski tarz mahallelerin dışında bir silahlı gücün varlığı her dönemkinden çok daha fazla önem kazanmıştır. Bu yönüyle de, "Hausmann" tarzı kentsel dönüşümle ortaya çıkan yapı yeni bir silahlı ayaklanma ve "kent savaşı" ortaya çıkarma potansiyelini taşımaktadır.

Yine de "kent savaşları" günümüzde de varlığını sürdürmektedir. En gelişmiş haliyle dün Somali'de, bugün Suriye'de ortaya çıkan "kent savaşları", ne silahlı ayaklanmanın bir parçasıdır, ne de iktidarı ele geçirmenin aracıdır. Bu "kent savaşları"nın ayırıcı özelliği, merkezi otoritenin güçsüzleşmesi ve parçalanmışlığıdır. Bu yönüyle "kent savaşları", bir kentin ya da bir kentin içinde belli mahallerin belli bir süre ele geçirilmesinden ibarettir. Bunun en tipik örneği olarak Stalingrad direnişi gösterilebilse de, en gelişmiş biçimleri *iç savaş* koşullarında ortaya çıkmaktadır.

Stalingrad, düzenli birlikleri yenilmiş ya da dağıtılmış Kızıl Ordu'nun bir kent direnişidir. Her bina, her yıkıntı, her taş, her tuğla yeni bir direniş odağı olarak kullanılmıştır.

Direniş, Kızıl Ordu'nun yeniden düzenlenmesi ve güçlendirilmesine kadar savaşı sürdürme iradesini ifadesidir.

Diğer bir "kent savaşı" örneği de faşist Franko güçlerine karşı Madrid'in savunulmasıdır.

Madrid, İspanya iç savaşının merkezi ve cumhuriyetçi güçlerin komuta merkezi olarak öne çıkarken, faşist güçlerin "nihai hedefi" olmuştur. Madrid'in düşmesi, cumhuriyetçi iktidarı düşmesi ve faşistlerin iktidarı ele geçirmeleriyle özdeşir. Cumhuriyetçi güçlerin ülkenin her yanında yenilgiye uğratılmasının ardından faşist güçlerin Madrid kuşatması fazla uzun sürmemiştir. Tüm cephelelerdeki yenilgilerin ardından Madrid, ünlü "*No Pasaran*" sloganının ortaya atıldığı kent, birkaç aylık kuşatma sonucunda 28 Mart 1939'da düşmüştür. Yaratılan "algı"nın aksine, 26 Ocak 1939'da Barcelona'nın düşüşünden sonra Madrid'te önemli bir direniş ve çatışma ortaya çıkmamıştır.

Şimdi "kent savaşları" başlığı altında yeni bir *barikat savaşı* ortaya çıkmıştır.

Bu yeni barikat savaşı, doğrudan iç savaş koşullarında ortaya çıkan bir çeşit direniş ve *savunma* savaşıdır. Ama her durumda kentin ya da bölgenin dışında bir silahlı gücün varlığını öngerektirir.

İkinci olarak, bu yeni barikat savaşı, eskisi gibi siyasal iktidarı ele geçirilmesinin yöntemi olan silahlı ayaklanmanın bir parçası değildir. Silahlı ayaklanma (genel ya da kısmi), merkezi, özellikle kırsal alanlarda oluşturulmuş bir silahlı gücün kentleri ele geçirmeye yönelik harekâtında *ikincil* unsur olarak ortaya çıkar. Bu da, bir çeşit kentlerdeki iktidar güçlerinin kent ayaklanması yoluyla kısıpaca alınmasıdır. Bu nedenle, yeni barikat savaşı ve silahlı ayaklanma, merkezi silahlı güçlerin kentlere yönelik saldırısıyla *eşgüdümlü* olarak yürütülen ve merkezi silahlı güçlerin ayaklanma bölgesine *ulaşana kadar* sürdürülmesi gereken tamamlayıcı (ikincil) bir savaş yöntemi olmaktadır. Bu gerçekleşmediği takdirde kentlerdeki ayaklanmanın ve barikatların ezilmesi kaçınılmazdır. Eski tarz barikat savaşından geriye sadece "barikat"ın kendisi kalmıştır.

Üçüncü olarak, yeni barikat savaşı, sadece silahlı unsurların planlı ve bilinçli yürüttükleri bir "ayaklanma" başlangıcı olmanın ötesinde, geniş halk kitlelerine yapılan ayaklanmaya katılım çağrısıdır. Bu çağrı he-

* Engels, "Konut Sorunu", *Seçme Yapıtlar*, Cilt: II, s. 417.

** agy.

define ulaştığı oranda barikat savaşı genel (silahlı) ayaklanmaya dönüşür. Ancak bu da sınırlı alanlarda ve iç savaş koşullarında geçerlidir.

Bütün bunların dışında “barikat savaşı” değişik amaçlar için de kullanılabilir. Örneğin, kentin belli bir bölgesine yönelik düşman saldırısını yavaşlatmak amacıyla da “barikat”lar kurulabilir. Bu durumda Lenin’in Moskova ayaklanmasına ilişkin söylediği tarzda, gerilla savaşıyla birleştirilmiş bir “barikat” savaşı sözkonusudur.

Bunlar, silahlı ayaklanmanın ve onun bir parçası olan barikat savaşının bir savaş sanatı olduğunu ve bu sanatı uygulayabilmek için gerçek önkoşulların bulunması gerektiğini ortaya koyar. Ve Engels’in ifade ettiği gibi, sonuçlarına katlanılamayacağı durumlarda bununla “oynanmamalıdır”.

Tüm bu tarihsel gelişmeye ve bunlardan çıkan derslere rağmen “barikat savaşı”nın *güç gösterisi* aracı olarak da kullanılabildiği durumlar vardır. Burada barikat savaşının,

sınırlı da olsa, belli bir hedefi yoktur. Amaç, sadece güç göstermektir. Bu güç gösterisi ya da güç oyunu, yukarda sözünü ettiğimiz siyasal iktidarı ele geçirme hedefinin çok uzağında yer alır ve sadece askeri teknikle belirlenen sonuçlar üretir. Bu yüzden, güç oyunu, her ne kadar “silahlı ayaklanma” görünümünde olsa da, her ne kadar “barikat”lara dayansa da, iktidar mücadelesinin bir parçası olarak yorumlanamaz. Suriye’de (ve bazı iç savaşlarda) görüldüğü gibi, bu tür “silahlı ayaklanmalar” ve “barikat savaşları” *dış güçlerin desteğini kazanmaya yönelik* güç gösterisinden ibarettir. Ve ancak dış güçlerin yardımı ve desteği olmaksızın ilerleme sağlayamaz. Sonuçta, bir iktidar mücadelesi sözkonusuysa, bu yolla, yani dış güçlerin devreye girmesiyle, devreye girmelerinin sağlanmasıyla iktidarı ele geçirilmesi olanaklı olabilir. Bu da, bu yazının ve devrimci mücadelenin kapsamı içinde değerlendirilemez.

Boşlukta Saçmalamalar

1 Kasım seçimlerinde AKP'nin (ve doğal olarak Recep Tayyip Erdoğan'ın) "hiç beklenmedik" biçimde 2011 seçimleri düzeyinde oy alması (%49,5) solda ve sol kitلة tam anlamıyla bir "şok" etkisi yarattı. 7 Haziran seçimleriyle "zirve" yapan moraller tarihin en alt düzeyine inerken, genel bir halsizlik, umutsuzluk ve amaçsızlık hali ortaya çıktı. Bu durum, genelde, siyasal bir boşluğa yol açtı. Bu durum karşısında legalist sol, bir yandan kendi içsel "şok"larını atlatmaya çalışırken, diğer yandan bu boşluğun kendi saflarında yarattığı sonuçları gidermenin çaresini aramaya koyuldu.

Legalist solun gözdesi ve gözbebeği SİP-TKP'nin KP'si, yani Okuyan-Güler ikilisi, 1 Kasım seçimlerinde "oylarını en çok artıran parti" olmakla birlikte, olağanüstü "mütevazı" oldukları için bununla "övünmek" ve bunun "ajitasyonunu çekmek" durumunda değillerdi. Söylemlerine bakıldığında da 1 Kasım sonuçlarından "şok" olmuş gibi de görünmüyorlardı. Kendilerinin "hiç bir zaman" seçimlerden bir şey beklemediklerini, "seçimle" sosyalist devrim olacağını söylemediklerini yineleyip durdular. Bir seçim daha geçmişti, seçim sonuçları o kadar da "önemli" değildi, artık kendi işlerine "bak"manın zamanı gelmişti!

1 Kasım seçimlerinden yaklaşık üç hafta sonra SİP-TKP'nin KP'sinin "önde gelen"lerinden sayılabilecek Mesut Odman, seçimlerden ve seçim sonuçlarından hiç söz etmeden, "yekten" şöyle yazıyordu:

"Ne olursa olsun, aldırılmamalı, değil. Ne olursa olsun, işimize bakmalı. Hiç aldırmadan, hiç takmadan

olmaz; o zaman işimizi iyi yapamayız. Kavrayıp yerli yerine oturtacak kadar taktıktan sonra, hak ettiğinden bir saat bile fazla süre harcamadan, hemen işimize dönmeli, oraya yoğunlaşmalıyız." (27 Kasım 2015, Sol-portal.)

Hatta "manipülasyondan oluşan" "seçim oyunu"ndan bile söz ediyordu, ama bu manipüle edilmiş "seçim oyunu"na neden katıldıklarına ilişkin de tek bir sözcük bile etmiyordu.

"Sözün gelişi, gerçekleşme süreci de sonucu da üç aşığı yukarı belli ve tepeden tırnağı manipülasyondan oluşan bir seçim oyunu mu sahneleniyor; sandığımızdan çok daha değerli emek zamanımıza değmez, mümkün olan en az süreyi ayırıp hemen işimizin başına dönmeliyiz." (aynı yer)

Ve "iş"i de, aynı yazar tarafından, "partileme", yani partilerine yeni kadrolar bulma "iş"i olarak ilan ediliyordu.

1 Kasım'da oylarını "en çok artırmış" ve "şok"tan etkilenmemiş görüntü veren "parti"nin bir (hatta baş) şefi, daha birkaç zaman öncesine kadar "soldan emekli" olma halleri içindeyken (ve bu nedenle yazılarını seyrekletirmişken), birden yepyeni bir "köşe yazarı" edasıyla kendi yayınlarında ve "portal"larında (neredeyse) günlük yazılarla boy gösterdi.

Bu yepyeni "günlük" "köşe yazarı", herhangi bir gazetenin köşe yazarı gibi, hemen her konuda kalemini konuşturmaya başladı. Ne de olsa doğa boşluk kabul etmezdi!

İnsanlar şoka girmişken, toplumsal muhalefet darmadağın olmuşken, insanlar boşluğa düşmüşken, onları “hayatın olağan akışına” bırakmak olmazdı. “Sultanahmet’te bomba değil kanalizasyon patladı”, Biden geldi, Koç öldü, dava düştü, demokrasi kuruldu”, “Badem sever Mustafa Koç mu, Tayyip sever Mustafa Koç mu?”, “Ya keçi boyunuza ya sosyalizm” vs. başlıklar altında popüler bir “köşe” yazarı gibi, aklına gelen her konuda ve alanda yazmaya koyuldu.

SİP-TKP’nin HTKP’si de “kökdaşı”ndan farklı değildi. Söylemsel düzeyde 1 Kasım sonuçlarından etkilenmemiş görünen bu kesim, ortaya çıkan boşluğu “soldan tekaüt” biri tarafından başlatılan “strateji” tartışmalarıyla kapatma yoluna girdi.

“Üçüncüsü, tarihi, sosyolojisi, kültürüyle ülke somutluğundan hareket eden **“Türkiye özgülünde devrim stratejisi”** diyebileceğimiz sorunsaldır. Bu sorunsalları hakkıyla çalışıp tartışmak, önümüzdeki zor döneme hazırlık açısından ufuk açıcı olacaktır. (Haluk Yurtsever, 8 Aralık 2015.)

Onca yıl “Türkiye özgülünde devrim stratejisi” olmaksızın “komünistlik” yapmış birileri için bu sözler hiç de yenilir yutulur olmazdı. Öyle de oldu. Böylesine bir “strateji” tartışmasıyla boşluğu doldurma girişiminin “bölücü” olduğuna hemfikir olunmasıyla birlikte “strateji” tartışmaları da kesildi. Onun yerini, tıpkı K. Okuyan’ın yaptığı gibi her konuda ahkam kesen günlük yazılar aldı.

Sonuçta SİP-TKP’sinin “iki karpuz yarısı” bir noktada buluşmuş görünüyor. Ne de olsa aynı aklın yolu birdir! Birinin ötekinden hiç de farklı olmadığı ortadadır.

Legalizmin ikinci ana damarı denilebile-

cek olan eskimiş DY’lilerin başında yer aldığı ÖDP ise, 1 Kasım seçim sonuçlarının yarattığı “şok”u atlatmanın yolu olarak “sesizlik”i seçti. Fazlaca ortalıkta görünmeyererek, bildik bilmedik her konuda bir şeyler söyleyip dikkatleri üzerlerine çekmeyererek, deyim yerindeyse, geçiştirmeye çalıştı. Zaten “Haziran Hareketi”yle başlattıkları “birlik-beraberlik-kardeşlik” denilebilecek “proje”den hırpalanmış ve halsiz olarak çıkmışlardı. Bu halleriyle ortalığa çıkmak pek de akıl kârı iş değildi! Öyle de yaptılar.

“Diğerleri”, HDP “bileşenleri”ni oluşturan “teferruat” ise, HDP’nin HDP olarak içine düştüğü çaresizlikten nasiplerini aldılar. “Beyin” darmadağın olmuştu. Neyin neden yapıldığı, neden söylendiği, ne yapılmak istendiği vs.ler bilinemez ve yanıtlanamaz hale gelmişti. Bu yüzden kendilerini HDP’nin engin ve narin kollarına bırakarak boşlukta yüzmeyi yeğlediler.

Böylece 1 Kasım seçimleri ve ardından gelen “kış melankolisi” şu ya da bu biçimde geçirtilmeye çalışılırken, keskin söylemler bir yana bırakılmadı. Örneğin Aydemir Güler “Kürt sorunu”na ilişkin “son gelişmeleri” “değer”lendirirken bu keskinliğin en tipik örneğini ortaya koyuyordu:

“Şimdi kanın duralaması için bu ikili arasındaki rekabetin denge noktasının oluşmasını bekliyoruz, anlaşılan. Ne kadar bekleriz, bilinmez. Daha doğrusu kim bekler, bizi ilgilendirmez. Şurası kesin ki, *biz bekleyemeyiz.*” (italikler bize ait) Aydemir Güler, 4 Şubat

Bu keskin söylem karşısında ne denilebilir ki? Ateş olsanız, cürmünüz kadar yer yakarsınız!

Goldman Sachs Oyunu ve “En İyi İhraç Malı”

Önce bazı şeyleri netleştirelim:

Bir kişi, bir şirket, bir ülke, bir devlet ya da “kamu” neden borçlanmaya gider?

Bu sorunun yanıtı çok açıktır: Kendi ihtiyaçlarını karşılayabilmek için özkaynaklarının yetersiz olması.

Burada “ihtiyaç” en geniş anlamıyla ifade edilmektedir. Örneğin, artan nüfusun (en azından asgari düzeyde) ihtiyaçlarının karşılanması gerekir. Bu da, en azından nüfus artış oranına paralel olarak ekonominin büyümesi demektir.

Ekonomik büyüme ise, varolan üretim araçlarının ve üretimin artması demektir. Bu büyümenin hangi yönde, hangi ihtiyaçları karşılamak için sağlanacağı ise, doğrudan ekonominin (ve doğal olarak da siyasal iktidarın) hangi sınıfın elinde olduğuna bağlıdır.

Bir ülke halkının, örneğin, varolandan daha fazla otomobile ihtiyacı olup olmadığı ve buna bağlı olarak altyapı yatırımlarının ne düzeyde yapılacağı gibi bir sorun, yalın biçimde halk arasında yapılan bir “kamuyu araştırması” (anket) ile saptanmaz. Bu sorunun yanıtı, siyasal karar alıcıların hangi sınıfın çıkarlarını temsil ettiğiyle ilgilidir. Eğer otomobil üreticilerinin (ya da bizde olduğu gibi otomobil ithalatçılarının) kârlarını artırmak (ya da düşen kârlarını en azından eski boyutlara yükseltmek) “ihtiyacı” söz konusuysa ve siyasal karar alıcıları bu otomobil üreticilerinin çıkarlarını temsil etmek ve gerçekleştirmek için iktidar olmuşlarsa, doğal olarak bu yönde ekonomik kararlar alınacaktır. Sonuçta alınan kararlar, yaşanan zaman diliminde otomobil üreticilerinin ci-

karlarına (yani kârlarını artırmaya) yönelik olacaktır.

Ekonomik büyüme ya da en geniş anlamda üretimin artırılması, öncelikli olarak bu büyümeyi sağlayabilecek kaynakların varlığını gerektirir. Burada “kaynaklar” denilen şey, kapitalizm koşullarında sermayeden başka bir şey değildir. Sermaye de, üretim ve dolaşım süreçlerinin sonucunda elde edilen artı-değerin eski sermayeye katılarak büyümesi, yani birikimiyle sağlanır.

Sermaye birikimi olmadığı (ya da yetersiz olduğu) süreçte, bir ülke, bir devlet, bir şirket vb. her durumda kendisine “kaynak” aramak zorundadır. Kendi sermaye birikimi yetersiz olduğu için, kaçınılmaz olarak “kaynak” (yeni ve ek sermaye) dışardan bulunmak zorundadır. Bu da (iç, yani ülke içi ya da dış, yani ülke dışı) borçlanma (yeni iktisat terminolojisiyle “finansman ihtiyacının dış alemden karşılanması”) demektir.

Elinde kendi ihtiyacından daha fazla “kaynağa” sahip olan hiç kimse, hiçbir ülke, hiçbir banka, hiçbir tefeci, hiçbir tüccar bir başkasının “iyiliği” için borç vermez. Her borç verme işlemi, kendisinin kullanacağı bir “kaynağın” başkası tarafından ve bu başkasının yararına kullanılması demektir. Böyle bir “işlemden” “kaynak fazlası” olanların, yani borç verebilir durumda olanların hiçbir kâr olmayacaktır. Tam tersine, kendisinin de kullanabileceği ve kullandığı zaman kendisine ek bir kâr getirecek olan bir “kaynak” söz konusudur ve bunun kendisinin elde edebileceği ek kârâ eşit (ya da fazla) bir getirisi olması gerekir.

İşte bu getiri, yeni literatürle “borçlanma

malİYeti”, klasik deyişle borç paranın *faizi*-dir.

Borç paranın faiz oranı da, her durumda borç verilen paranın (sermaye) olağan üretim süreçlerinde elde edebileceği ortalama kâr oranıyla belirlenir. (Ancak burada ilişki ters orantılıdır. Kâr oranları yükseldiği koşullarda faiz oranları düşer. Çünkü sermaye birikimi artmıştır, dolayısıyla da borç verilebilir paraya ihtiyaç azalmıştır.) Bu da borçlanmaya duyulan ihtiyaç boyutuyla doğru orantılıdır. Diğer bir söyleyişle, borç paraya duyulan ihtiyaç (talep) ile borç verilebilir paranın miktarı (arz) faiz oranlarını belirler.

Eğer söz konusu olan bir ülke ise, burada borç para, faiz, kâr doğrudan uluslararası ekonomik ilişkiler çerçevesinde ortaya çıkar ve belirlenir. (Elbette soyut bir ülke söz konusu değildir. Her “ülke” belli bir nüfusa, bu nüfusun yaşam koşullarına ve siyasal yönetime sahiptir. Bu nedenle de, “bir ülke”-den söz edildiğinde, o ülkenin sınıfsal yapısından ve siyasal iktidarından söz ediliyor demektir. Dolayısıyla da “bir ülke” tanımı, o ülkenin devletiyle (kamu) somut bir varlığa bürünür. Bu yüzden bir “ülkenin” ihtiyacından söz etmek, o ülkenin kamu yönetiminin belirlediği belli bir yöndeki ihtiyaçtan söz etmek demektir.)

Bir ülkenin, bir devletin ya da kamunun *borçlanma ihtiyacı* ne kadar yüksek ve acil ise, onun bulabileceği borç alınabilir sermayenin faizi de o oranda yüksektir. Arz aynı düzeyde kalırken talep arttığı için fiyatlar (paranın fiyatı = faiz) artar.

Bu nedenle “kamunun finansman ihtiyacı”nın boyutları ve aciliyeti hemen her durumda faiz oranlarını belirlediğinden olabilir. Asgari düzeyde tutulmaya çalışılır. Her türlü hamaset ya da milliyetçi söylemler burada devreye girer (“Türk’ün Türk’ten başka dostu olmadığı”ndan başlayıp “namerde muhtaç değiliz”e kadar uzanan bir dizi demagoji).

Borç verilebilir sermayeye sahip olanlar (ki bunlar “gelişmiş ülkeler” denilen emperyalist ülkelerdir ve sonuçta G7 olarak ifade edilen yedi ülkeden ibarettir) ellerindeki her türlü olanağı (ki bunun içinde siyasal ve askeri güç de vardır) kullanarak (ya da fırsatlardan yararlanarak) daha yüksek getiri (faiz) sağlayacak biçimde hareket ederler. Bu yüzden, herhangi bir tefeci kadar, borç iste-

yenlerin huyunu, suyunu, niteliğini ve kişiliğini bilmek durumundadırlar.

Bu bilme durumu (ve isteği), verilen borcun faizinin ve anaparasının geri ödenip ödenmeyeceğine ilişkin bir “kanı” oluşturmak demektir. Emperyalist ülkelerin bu konuda fazlaca bir sıkıntısı mevcut değildir. Elzerinin altında Dünya Bankası, IMF gibi uluslararası finans kuruluşları vardır ve bunlar üzerindeki denetimleri mutlaklır. Bunların görevi de, emperyalist ülkelerin “yatırımları”nı garantiye almaktır. Bu nedenle, emperyalist ülkelerin (borç verilebilir sermaye sahibi ülkeler) borç talebinden bulunan ülkelerin tüm ekonomik, toplumsal, siyasal, askeri (ve elbette finansal) yapısı hakkında kesin bilgiye sahiptirler. Onların bilmediği ya da bilemeyeceği “ekonomik gerçekler” mevcut değildir.

Bu nedenle, borçlanma ihtiyacı olan bir ülkenin (devletin) ekonomik verilerle oynayarak kendi durumunu daha iyi gösterme girişimleri de bu sermaye sahiplerinin bilgisi dışında değildir. Bu açıdan, borç isteyen tarafın ekonomik verilerle oynaması, her durumda borç verenin bu “oyuna” katılması olanaklıdır.

Ancak emperyalist ülkeler, her ne kadar kendi içlerinde “entegrasyona” girmişlerse de, kendi iç çelişkileri ortadan kalkmaz. Bu nedenle bir bütün olarak emperyalist ülkelerin çıkarları ile tek tek emperyalist ülkelerin çıkarları bir ve özdeş değildir. Emperyalist ülkeler arası rekabet (çelişki) her durumda etkinliğini sürdürür. Bu açıdan da, yukarıda ifade ettiğimiz “oyun”un bir bütün olarak emperyalist ülkelerin “bilgisi” dahilinde yapıldığını söylemek olanaklı değildir. Bir ya da birkaç emperyalist ülke bu “oyun”a dahil iken, diğerleri bunun dışında kalabilirler. Bu açıdan “oyun”, bazı istisnalar dışında, tekil emperyalist ülkenin dahil olduğu bir “oyun”dur.

“Oyun”un özü, bir ülkenin borçlanma ihtiyacının gerçek boyutlarının gizlenmesine ilişkindir. Borçlanma ihtiyacının olandan daha düşük gösterilmesi (istatistiksel bir oyun) yoluyla o ülkenin dış borç faiz oranlarının düşürülmesi sağlanır. Ve bu oyun, 2001 yılında Yunanistan’ın “euro bölgesi”ne katılımı sırasında büyük çapta oynanmıştır.

Diğer bir söyleyişle, Yunanistan’ın mevcut borçları ve borçlanma ihtiyacı, “borcu maskeleyme” ya da “borcu gizleme” yolu-

la olandan daha düşük gösterilmiştir. Bu da, Yunanistan'ın kendi başına yapabileceği bir şey değildir. Çünkü söz konusu olan uluslararası finansmandır.

Yunanistan örneğinde ortaya çıkan “aracı kurum”, dünyanın en büyük “yatırım bankası” olarak tanımlanan Goldman Sachs'tır. Diğer bir “aracı kurum” da (Goldman Sachs'a göre daha küçük oranda) JP Morgan Chase'dir.

Adlarındanda anlaşılacağı gibi, bu iki kurum “dünyanın en büyük özel finans kuruluşları” olsalar da ABD kökenli kurumlardır.

Böylece Yunanistan'ın “euro bölgesi”ne girişi için gerekli “ölçüleri” tutturabilmesi için yapılan “borç maskeleye” oyununu, Yunanistan siyasal yönetimi ile ABD'nin (ve elbette dünyanın) en büyük yatırım bankaları *birlikte* oynamışlardır.

Yunanistan “euro bölgesi”ne girmek isteyen taraf iken, Goldman Sachs ve JP Morgan Chase birer ABD finans kuruluşu olarak “euro bölgesi”nin dışında bir yapıdır. Oynanan oyun, deyim yerindeyse, ABD finans kuruluşlarıyla birlikte AB ülkelerine yönelik bir oyun olmuştur.

Bu oyundan AB'nin, özellikle AB'nin emperyalist ülkeleri olan Almanya'nın, Fransa'nın, İtalya'nın ve de İngiltere'nin “haberi” olmadığını düşünmek safdillik olur. Bu ülkeler Yunanistan ile ABD ortak yapımı oyundan haberdardılar, ancak bu oyunu deşifre etmek için ne yeterli “kanıta”, ne de gerekli ortama sahip değillerdir. Dolayısıyla oyun oynanmış ve AB'nin emperyalist ülkeleri böyle bir şey yokmuşçasına davranmışlardır.

Oyun, en yalın haliyle “borç maskeleye” oyunudur. Yani alınan bir borcun, “borç değilmişçesine” mali kayıtlara geçirilmesidir.

Burada ivedi konu, Yunanistan'ın “euro bölgesine” girebilmesi için gerekli ve zorunlu olan bütçe açıklarının GSYH'nın %3'ünü geçmemiş olmasıdır.

İlk bakışta borçlanmayla, dış borçlarla bir ilgisi yokmuş gibi görünen bu “kriter”, gerçekte tekil ülkelerin borçlanma ihtiyacı ve borçlarının mevcut düzeyiyle ilgilidir. Yalın biçimde ifade edersek, tekil ülkelerin bütçe açıklarının en önemli ve en büyük “kalemi”, her zaman, dış (ya da iç) borçlarının faiz ödemeleridir. Yüksek borçlanma ve yüksek faiz oranları, dolayısıyla yüksek büt-

çe gideri ve açığı anlamına gelmektedir.

Yunanistan oyununda yapılan da borçların “maskelenmesi”, yani Yunanistan'ın dış borçlarının bir bölümünün “doğrudan yatırım” vb. görüntüsü altında gizlenmesidir. Bu gizleme/maskeleye operasyonunda kullanılan “enstrümanlar” ise, Yunanistan'ın gelecek yıllara ait havaalanı ve piyango gelirlerinin “satışı”dır. Yani Yunanistan'ın havaalanı ve piyango gelirlerini teminat gösterek (ipotek) aldığı krediler, “dış borçlanma” kapsamında gösterilmediği gibi, devlet bütçesine “gelir” olarak kaydedilmiştir. Böylece Yunanistan'ın “kamunun finansman ihtiyacı” ve “merkezi yönetim”in “borç stoku” olduğundan çok daha düşük görünmüştür.

Burada “anahtar” kavram, “merkezi yönetim” ya da “genel yönetim” kavramlarıdır.

“Merkezi yönetim”den kastedilen, doğrudan devlet yönetimidir, kamu yönetimidir. Devlet bütçesi, her durumda “merkezi yönetim”in ya da “genel yönetim”in gelir-gider dengesini ifade eder.

Devletin (kamunun) borçlanma ihtiyacı da, devlet bütçesinin “performansı”yla belirlenir. Yüksek bütçe açıkları veren ülkeler, her durumda borçlanmaya gitmek zorundadırlar. Bu zorunluluk ne kadar fazla olursa, borçlanmanın “maliyeti”, yani faizi de o kadar yüksek olmaktadır.

Bu yüzden, hemen hemen pek çok ülke “merkezi yönetim”in iç ve dış borçlarını en aza indirmek (ya da oyunda olduğu gibi, en az göstermek) yönünde hareket ederler.

Bunun basit araçlarından birisi de, bazı harcama kalemlerinin “merkezi yönetim” harcamalarının dışına çıkartılmasıdır. Örneğin, AB'nin “yerel yönetimler özerklik şartı”, sanılanın aksine, “merkezi yönetim”in bütçe kalemlerini azaltmanın bir önkoşuludur.

AKP iktidarı döneminde “merkezi yönetim”den belediyelere “kaynak aktarılması” yerine, doğrudan belediyelerin yetki alanlarının genişletilmesinin arkasında yatan da budur.

Ancak yine de buradaki kalem oynatmalar tek başına yeterli değildir. Çünkü “merkezi yönetim”in bütçe açıkları ve borç stoku, şimdi yerel yönetimleri, yani belediyeleri kapsayarak “genel yönetim” bütçesi ve borç stoku haline getirilmiştir. Artık eski dö-

nemdeki gibi doğrudan “merkezi yönetim”in bütçe açıkları ve borç miktarı değil, yerel yönetimleri de kapsayan “genel” bir bütçe açığı ve borç miktarı ölçütü ortaya çıkmıştır.

Bu ölçüt (kriter) birlikte, “genel yönetim”in bütçe açığının ve borç stokunun boyutları GSYH’ya oranlanarak belirlenmektedir.

Türkiye somutunda ele alırsak, “genel yönetim”in iç borçları 2010-2015 döneminde 93,1 milyar TL, dış borçları 134,1 milyar olmak üzere toplam 227,2 milyar TL artarken, “AB tanımlı borç stoku”nun GSYH’ya oranı 7,7 puan düşmüş görünmektedir.

Bu “veri”den yola çıkıldığında Türkiye’deki “genel yönetimin” “performansı” iyunin ötesinde, çok iyidir. AKP’nin iktidara geldiği 2002 yılında “borç stoku/GSYH oranı”nın %74 olduğu gözönüne alındığında, 2015 yılında ulaşılan düzey (%34,6) olağanüstüdür. Bir başka söyleyişle, Türkiye’de “genel yönetim”in borç stoku on beş yılda %200 artış gösterirken, bunun GSYH’ya oranı %50 azalmıştır. Buradan çıkartılabilecek sonuç ise, son on beş yılda Türkiye’nin olağanüstü bir büyüme sağladığıdır!

Burada basit ve ilgili herkesin bildiği bir “maskeleye” oyunu vardır.

Önce “merkezi yönetim”in bütçe kalemlerinin önemli bir bölümü “yerel yönetimler”e kaydırılmıştır. İkinci olarak, bu kaydırmanın sonucunda “merkezi yönetim”in iç ve dış borç miktarı azalmıştır. Bunun karşılığında “yerel yönetimlerin” giderleri ve borçları yükselmiştir. Bir bakıma borçlunun adı Ali’den Veli’ye değiştirilmiş, ama giderler ve borçlar aynı kalmıştır.

Ne var ki, bu basit kaydırma, görüldüğü kadar basit değildir.

Her şeyden önce “merkezi yönetim”lerin iç ve dış borçlanması daha kesin kayıtlara bağlı iken, “yerel yönetimlerin” borçlanması kalemleri değişik adlarla “gizlenebilmektedir”. Örneğin Dünya Bankası’ndan alınan “yerel yönetimleri destekleme ve altyapı yatırımları proje kredileri”, uzun vadeli ve düşük faizli borçlanma kapsamında görünür. Dahası bazı Dünya Bankası kredileri, borç yerine “hibe” olarak kayıtlara geçer. Üçüncü olarak da, bizim gibi ülkelerde “yerel yönetimlerin” gelir-gider hesapları hemen her zaman yüzeyseldir ve pek çok “kalem” bu hesapların dışında “halledilir”.

Bütün bu “maskeleye” işlemleri “ekonomi dünyası” ya da “piyasalar” tarafından çok iyi bilinmektedir. Bu nedenle ortada bir “kandırmaca” oyunu değil, hep birlikte oynanan ve herkesin içinde yer aldığı bir “sadeleştirme” oyunu vardır. Asıl “maskeleye”, kamunun (devletin) “brüt borç stoku”nda ortaya çıkar.

Önce 1980-1994 yılları arasında dünya çapında ortaya çıkan “borç krizi”ndeki “dış borç stoku” sorunu IMF tarafından “halledilmiştir”. Geri-bıraktırlmış ülkelerin olağanüstü büyüklükteki dış borçları, neredeyse bir gecede buharlaşmıştır. Özelleştirme vs. adlar altında “merkezi yönetim” üzerine kayıtlı olan dış borçlar “tahsil” edilirken, büyük bir bölümü “iç borç” haline dönüştürülmüştür. Artık emperyalist finans kuruluşlarının doğrudan devletlere verdiği borçlar, daha yüksek “getiri”ye sahip olan hazine bono ve tahvillerine dönüştürülmüştür. Bunun içinde “özel finansal kuruluşlar” a ve “finansal olmayan kuruluşlar” a (yani şirketlere) kredi açılmıştır. Doğrudan “özel” alana giren, yani “genel yönetim” dışına çıkartılan bu krediler yerel paraya çevrilerek daha yük-

(milyar TL)	Genel Yönetim İç Borç Stoku	Genel Yönetim Dış Borç Stoku	Genel Yönetim Toplam Borç Stoku	AB Tanımlı Borç Stoku / GSYH (%)
2002	152,2	96,2	248,4	74,0
2010	361,2	126,4	487,6	42,3
2011	377,9	156,8	534,6	39,1
2012	396,8	152,4	549,2	36,2
2013	416,4	190,6	607,0	36,1
2014	429,3	204,6	633,9	33,5
2015 3Ç	454,3	260,5	714,8	34,6
2010-2015	93,1	134,1	227,2	-7,7

sek faizli hazine bono ve tahvillerine, yani iç borçlanma senetlerine yatırılmıştır. Bu yolla “merkezi yönetim”in borçları büyük ölçüde düşmüş görünmektedir. Gerçekte ise, ülkenin dış borçlanması *iç borçlanmaya* dönüştürülmüştür.

IMF’nin 1980-1994 dünya borç krizinden “çıkış”ı da bu dönüştürmeyle sağlanmıştır. Kendi ifadeleriyle, “sessiz devrim” yapılmıştır.

Ama bu “yöntem” ya da “maskeleye” oyunu da “ilgili” herkes tarafından bilinmektedir. Yunanistan’ın Goldman Sachs’la oynadığı oyunun açık edilmesiyle birlikte bu “maskeleye” oyununun değişik versiyonları da eski anlam ve önemini (yani aldatıcı niteliğini) yitirmiştir. Bu açıdan Yunanistan tipi “maskeleye”nin modası geçmiştir. Şimdi “yeni şeyler” bulmak gereklidir.

Bu “yeni şeyler”, Türkiye’nin Ali Babacan ve Mehmet Şimşek’e endekslenen olağanüstü “bütçe disiplini” söyleminin içinde yer almaktadır.

Herşeyden önce, AKP Türkiye’si, artık *eskisi gibi* “dış borç”lanmaya “ihtiyacı” yok görünmektedir. Ekonomi “tıkır tıkır” işlemekte, yeni yatırımlar (AKP söylemiyle “mega projeler”, 3. havaalanı vs.) olanca hız ve bereketiyle sürmektedir. Bunların “kaynağı” da dış borçlanmaya gitmeksizin öylesine sağlanmış görünmektedir.

Örneğin, “İstanbul 3. Havaalanı Projesi”, 22.152 milyar €’ya, yaklaşık 30 milyar dolara ihale edilmiştir. Bu ihale, açıktır ki, 30 milyar dolarlık bir “dış kredi”yi gerektirmektedir. Yani 30 milyar dolar dış borçlanmaya gidilmek durumundadır. Böylesine büyük miktar bir “kredi”nin temin edilmesi bile başlı başına bir sorun iken, bunun faizi de başlı başına bütçeye bir yük getirmek durumundadır. Öyle de olmuştur. 2014 ortasında yapılan ihalenin “kredi anlaşması” ancak 2015 sonlarında “imza”lanabilmiştir. Üstelik “dış alem”den sağlanamadığı için “içerden”, kamu bankalarından bulunmuştur. Eğer buna “bulmak” denilebilirse!

Kamu bankaları verdikleri kredi karşılığında dış borçlanmaya gidiyorsa, bu durum, olağan ya da klasik iktisat literatüründe, “merkezi yönetim”in dış borçlanması demektir. Bu durumu yok sayabilmenin yöntemi, “proje”den elde edilecek gelecekteki gelirlerin ipoteklenerek borçlanmaya gitmek yerine, bir biçimde “satılması”yla “ge-

li” haline dönüştürülmesidir.

Mortgage krizinde olduğu gibi “türev araçlar” zaten bunun için üretilmiştir. Örneğin, “ipotekli konut kredileri” bir borç verme işlemidir. Ama “ipotekli konut kredilerine dayalı menkul kıymet” ihracı “gelir” olarak gösterilmektedir. Burada varolan değil, varolmayan ve gelecekte varolup olmayacağı da bilinmeyen bir “gelir” ipoteklenmektedir. Bunun “teminatı” da, bu “menkul kıymet”i ihraç eden kuruluştur. Türkiye örneğinde kamu bankaları, yani bizzatı devlettir. Ama bugün için bunlar borç olarak değil, “gelir” olarak kayıtlara geçmektedir.

Ancak Türkiye’de, AKP Türkiye’sinde oynanan “oyun” (dış borçların “maskelenmesi” oyunu) sadece bu tür “bilinen” oyunlar değildir.

Bilindiği gibi, Soros’un ünlü sözüyle, “Türkiye’nin en iyi ihraç malı ordusudur”. Ordu, başlı başına bir iktisadi olgudur. Satın aldığı askeri malzemelerle milyarlar dolarlık bir “talep” yaratan ordu, “Arap bahan”yla birlikte giderek Ortadoğu’ya “ihraç edilecek mal” haline dönüştürülmüştür.

Suriye olayı bu “en iyi ihraç malı”na “talep” yaratmıştır. Özellikle Suudi Arabistan ve Katar’ın “bölgesel çıkarları” çerçevesinde Suriye’deki “muhalfe”nin “finansör”ü olarak milyarlarca doları “ortalığa” savurması (!), bu “ihraç malı”na talebi canlandırmıştır.

Suriye’de yapılan “örtülü operasyon”dur. Suriye “muhalfeti” denilen kesim, Suudi Arabistan ve Katar’ın sağladığı “para”larla finanse edilirken, bu finansmanı “alana” aktaran ve örgütleyen Türkiye, daha doğrusu AKP (ve “baş koordinatör” olarak Recep Tayyip Erdoğan) olmuştur.

İlk aylarda milyon dolarlar Suriye’deki “örtülü operasyon” için kullanılırken (ki Recep Tayyip Erdoğan’ın 17-25 Aralık’ta açığa çıkan “örtülü ödeneği” bile bunun için yetliydi), giderek boyutları genişlemeye ve miktarı artmaya başlamıştır. Bugün için Suriye’deki muhalfete birkaç milyar dolar harcandığı tahmin edilmektedir. (Ne de olsa “örtülü operasyon”dur, doğal olarak bunun için ne kadar harcama yapıldığının da üstü “örtülü”dür!) Ama bizi ilgilendiren “en iyi ihraç malı”nın nasıl ve kaç pazarlandığıdır.

AKP (hiç tartışmasız “başyüce” Recep Tayyip Erdoğan), Suriye’de “islami rejim”

kurulması için büyük bir arzuya sahiptir. Bu amaçla “üstüne düşmeyen” herşeyi yapmaya, hatta “3 günde” Suriye’yi işgal etmeye bile hazırdır. Ama öte yandan Suudiler ve Katar “kesenin” ağzını açmışlardır ve bundan nemalanmamak “aptallık” olur. Diğer yandan Suudilerde ve Katar emirliğinde milyarlarca dolarlık petrol geliri vardır. Onlar da bu petro-dolarları bir biçimde “değerlendirmek” durumundadırlar ve bu amaçla “kârlı” yatırım alanları aramaktadırlar.

İşte bu arzu ve arayış bir noktada birleşerek, AKP iktidarının ayakta kalmasını sağlayacak bir “dış kaynak” ortaya çıkarmıştır. Düne kadar İran’ın petrol satışlarının parasını “altın ihracı” aldatmacasıyla ödeyen Türkiye, şimdi Suriye üzerinden Suudi ve Katar petro-dolarları için yeni yatırım alanı haline gelmiştir. (Bu da AKP iktidarının İran’dan uzaklaşarak Suudi-Katar eksenine kaymasının maddi nedenidir.)

Önce küçük küçük yapılmaya başlanmıştır. Bazı “acil” durumlarda miktarlar büyük olmuşsa da, bir sonraki dönemde bunlar telafi edilmiştir. Örneğin Mortgage krizinin “teget geçtiği” yıllarda miktarlar büyümüştür.

Sözünü ettiğimiz “ödemeler dengesi” hesabında “net hata/noksan” kaleminde ortaya çıkan büyük rakamlardır.

Aşağıdaki tabloda 13 yıllık AKP iktidarı döneminde “resmi kayıtlara” geçmiş olan “net hata/noksan” kalemindeki miktarlar yer almaktadır.

Net Hata/Noksan			
2002	-758	2009	2.966
2003	4.489	2010	232
2004	838	2011	9.008
2005	1.964	2012	346
2006	-227	2013	2.796
2007	515	2014	3.366
2008	2.733	2015	11.908

Tabloda görüldüğü gibi, 2011 yılında 9 milyar doları bulan “net hata/noksan” kalemindeki fazlalık, 2015 yılında “tarihsel rekor” kırarak 12 milyar dolara çıkmıştır.

2015 yılında cari açığın 30 milyar olacağı gözönüne alındığında, bu “net hata/noksan” kaleminden gelen 12 milyar dolar fazlalık cari açığın neredeyse yarısına eşittir.

“Net hata/noksan” kaleminde yer alan,

ama ülkeye giriş yaptığı kesin olan “paralar”ın “kaynağı bilinmemektedir”. Örneğin, Gürcü turistlerin bıraktığı “turizm geliri” ya da “bavul ticareti” böyle bir “kaynak” olarak kabul edilebilir. Ama ortada “tarihsel rekor”, yani 12 milyar dolar vardır. Bunun klasik iktisatla açıklanması mantık dışıdır.

Görülen odur ki, AKP iktidarı dış borçları, özellikle Suudi-Katar üzerinden alınan dış borçları “net hata/noksan” kalemi üzerinden “maskeleymektedir”. 2015 yılında ortaya çıkan “rekor” artışın özellikle 7 Haziran seçimleri öncesine “denk” düşmesi “hayret” vericidir!

7 Haziran seçimleri öncesinde “net hata/noksan” üzerinden Türkiye’ye giren döviz miktarı 15.749 milyar dolardır. Daha sonraki aylarda bu miktar biraz düşmüşse de, sonuçta 12 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Bugün için bu paraların nasıl transfer edildiği çok açık değildir. Bilinen ise, bu paranın büyük bir bölümünün Suudi ve Katar üzerinden geldiğidir.

Elbette Suudiler ve Katar emiri bunu AKP’nin “hatın” için yapmamaktadırlar. Bu para transferinin bir “amacı” vardır. Amaç da, Suriye’de “islam devleti” kurmaya çalışırken, yani Dimyata pirince giderken, evdeki bulgurdan, yani Türkiye’deki AKP iktidarından olmamaktır. Bu nedenle de 7 Haziran seçimleri öncesinde Türkiye’ye “el altından” büyük paralar transfer edilmiştir.

7 Haziran seçimlerinde AKP başarılı olmamışsa da, sonuçta, 1 Kasım seçimlerinde istenen olmuştur. Şimdilik “bulgur” güvencededir. Ama sıra “pirince” gelmiştir. Açıkçası, AKP’yi dönem dönem “ipten alan” (A. Öcalan’ın iddia ettiğinin tersine) “net hata/noksan” kalemindeki paraların karşılığı’nın ödenme zamanı gelmiştir. Son günlerde Suudi Arabistan’la yoğunlaşan “temaslar” ödeme zamanının çok yaklaştığının belirtileri olarak kabul edilebilir.

Evet, AKP iktidarı, onca yıl içinde “net hata/noksan” kalemi üzerinden “kaynağı belli olmayan” dış borçlarla varlığını sürdürmüştür. Bugün “ödeme zamanı”nın gelmiş olması, aynı zamanda bu “kaynağın” da sonuna gelindiğinin dışavurumudur. “Maskeleye”, belki de Suriye üzerinden açığa çıkacaktır. Yaşayıp göreceğiz!

ULAŞ BARDAKÇI

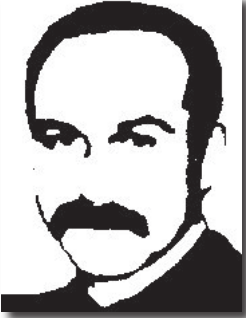
1947 Hacıbektaş
19 Şubat 1972 İstanbul

Hele Ulaş'a Ulaş'a
Ulaş benzerdi güneşe
Ulaş gardaş can veriyor
Yüreğim düştü ateşe.

Ulaş'ın elinde mavzer
Mavzeri türküye benzer,
Bizimkiler böyle ölür
Böyle ölür bizimkiler

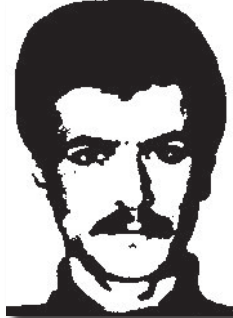
Tohumlar düştü toprağa
Donandı yeşil yaprağa
Kurban olam kurban olam
Seni yaratan toprağa.

İLKER AKMAN

1950 Ankara

26 Ocak 1976/Beylerderesi

HASAN BASRİ TEMİZALP

1950 Maraş

26 Ocak 1976/Beylerderesi

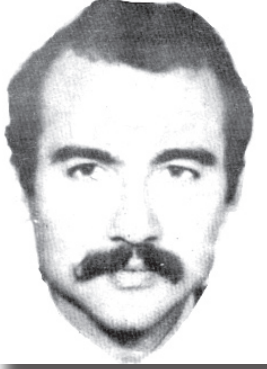

YUSUF ZİYA GÜNEŞ

1955 Ankara

26 Ocak 1976/Beylerderesi

YÜKSEL ERİŞ

1951 Tekirdağ/Şarköy
21 Ocak 1977/Trabzon

1951 yılında Tekirdağ'ın Şarköy ilçesinde doğdu. Devrimci mücadeleye, Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü'nün Müzik bölümüne girdikten sonra aktif olarak katıldı. 30 Mart 1972'deki Kızıldere olayından sonra THKP-C'nin yeniden örgütlenmesinde etkin olarak çalıştı. 1974 yılına kadar ülkenin değişik yerlerinde örgütlenme çalışmalarını sürdürdü. Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi/Halkın Devrimci Öncüleri'nin kurucularından olan Yüksel yoldaş, ülkenin değişik bölgelerinde örgütçü ve yönetici olarak görev yaptı. 1976 yılına kadar sürdürdüğü Güney Anadolu bölge yöneticiliğinden Karadeniz bölge yöneticiliğine atandı ve kırsal geriliminin stratejik hazırlıklarını yönetti. THKP-C/HDÖ Merkez Yönetim Komitesi üyesi olarak "26 Ocak Harekâtı" için bulunduğu Trabzon'da 21 Ocak 1977 günü şehit düştü.

NEDİM ATILGAN

1959 Uşak/Karahallı-25 Şubat 1981 Selendi

1959 yılında Uşak ilinin Karahallı ilçesinde doğdu. Küçük yaşta ailesi İstanbul'a taşındı. İlkokulu bitirdikten sonra işçi olarak çalışmaya başladı. 1979'dan itibaren THKP-C/HDÖ üyesi olarak örgütsel faaliyetlerde bulundu. 1980 Kasım'ında gözaltına alındıktan sonra hiçbir suçlamayı kabul etmedi. Bir süre sonra zorla askere alındı. "Halkın silahlı devrimcilere ihtiyacı varken, oligarşiye askerlik yapmak olanaksızdır" diyerek birlikten firar etti. Profesyonel olarak örgütsel faaliyetlere katıldı.

1981 Şubat ayında oligarşinin kuşatma ve imha operasyonlarından kurtulmak amacıyla çıktıkları Selendi-Kula dağlarında, bir grup yoldaşı ile birlikte çembere alındılar. Bir hafta süren kuşatma sonunda 25 Şubat 1981 günü meydana gelen bir çatışmada şehit düştü.

MUSTAFA ATMACA

1948 Sivas/Kangal-29 Şubat 1992 İstanbul

1948 Sivas/Kangal doğumlu Mustafa Atmaca, işçi olarak değişik işyerlerinde ve fabrikalarda çalışmış ve 1976 yılında Sefaköy'de metal işkolunda çalıştığı fabrikada işçi olarak çalışan Mehmet Yıldırım yoldaşla tanışarak THKP-C/HDÖ örgütsel ilişkileri içine girmiştir. Bu tarihten sonra sendikal faaliyetlerde bulunan Mustafa yoldaş, 1978 yılında bağımsız Çağdaş Maden-İş Sendikası Genel Başkanlığına seçilmiştir. 12 Eylül askeri darbesiyle birlikte, tüm sendikalar gibi, Çağdaş Maden-İş de kapatılmış ve Mustafa yoldaş ve diğer sendika yöneticileri hakkında değişik davalar açılmıştır.

1981 Mart ayında örgüte yönelik bir operasyonda gözaltına alınmış ve birbuçuk ay sonra tutuklanarak Alemdağ cezaevine gönderilmiştir. 1983 yılında tutsaklığı sona erdikten sonra iki yıl Tekirdağ'da zorunlu ikamete tabi tutulmuştur. İşkence ve tutsaklık koşullarından kaynaklanan hastalık, etkin bir biçimde devrimci faaliyetlere katılmasını engellemiş ve her türlü olanaksızlıklar içinde sürdürülen tedavisi başarılı olmamış ve 29 Şubat 1992 günü yaşamını yitirmiştir.

İnternet Adresi:

www.kurtuluscephesi.com
www.kurtuluscephesi.org
www.kurtuluscephesi.net

E-Posta Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.org
erisyayinlari@kurtuluscephesi.org

MAHİR ÇAYAN: **KESİNTİSİZ DEVRİM I**
MAHİR ÇAYAN: **KESİNTİSİZ DEVRİM II-III**
İLKER AKMAN: **MEVCUT DURUM VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ**
*** **TÜRKİYE DEVRİMİNİN ACİL SORUNLARI-I**
*** **OLİGARŞİ NEDİR?**
*** **MARKSİZM-LENİNİZM BİR DOĞMA DEĞİL, EYLEM KILAVUZUDUR-III**
*** **THKP-C/HDÖ VE 15 YIL**
*** **POLİTİKLEŞMİŞ ASKERİ SAVAŞ STRATEJİSİ VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ**
*** **GRAMSCİ ÜZERİNE**
*** **REVİZYONİZMİN REVİZYONU**
*** **ULUSAL SORUN ÜZERİNE**
*** **“BDS”: BİR PRAGMATİK SAPMA**
*** **“YENİ” OPORTÜNİZM ÜZERİNE**
*** **ZAFER BİZİM OLACAKTIR! [Ankara Davası Savunması]**
*** **DEVİRİM PROGRAMLARI**
*** **RUS DEVRİMİNDEN ÇIKAN DERSLER**
*** **ESKİ BİR GERİLLANIN “EMEĞ”İ**
*** **PASS VE “YENİ ÇÖZÜM”ÜN FIRSATÇILIĞI**

DEVİRİMCİ MARŞLAR VE EZGİLER

DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-I]
DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM II [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-II]
DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM III [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-III]
LAİKLİK VE ŞERİATÇILIK ÜZERİNE [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-II]
TARİHTE, GÜNÜMÜZDE VE DEVRİMCİ MÜCADELEDE KADINLAR

